

Lukioiden ja korkeakoulujen yhteistyökäytännöt –kyselyn tulokset

Sisällys

Taustaa.....	1
Yhteistyökäytäntöjen luokittelu	2
Yhteistyökäytännöt.....	3
Korkeakouluopintoja sisältävät käytännöt	3
Korkeakouluopinnot – avoin malli	3
Korkeakouluopinnot – aluemalli.....	10
Korkeakouluopinnot – kahdenvälinen malli	25
Korkeakouluopintoihin valmentavat opinnot lukiossa.....	40
Viestintä opiskelumahdollisuuksista.....	44
Tapahtumat.....	45
Vierailut lukioon.....	55
Vierailut korkeakouluun	62
Muut	72

Taustaa

Tässä dokumentissa on työryhmältä webropol –lomakkeella kerätyt yhteistyökäytäntöjen kuvaukset luokiteltuna. Yhteistyökäytännöt on luokiteltu 10 luokkaan, jotka kuvattu seuraavalla sivulla.

Yhteistyökäytäntöjen luokittelu

- **Korkeakouluopintoja sisältävät käytännöt (sisältää alaluokkia)**
  - Yhteistyökäytäntöjä joissa lukiolaiset osallistuvat tavalla tai toisella korkeakouluopintoihin. Korkeakouluopinnot voivat tarkoittaa avoimia korkeakouluopetusta (määritelmän mukaan korkeakoulun tutkintoihin kuuluvia opintoja suoritettuna ilman varsinaista opiskeluoikeutta tutkintoon johtavassa koulutuksessa), tai toisen asteen opiskelijoille räätälöityjä ”kurkistuskursseja”. Opintojen suorittamisella on joissain malleissa merkitystä korkeakoulun opiskelijavalintojen kannalta (valinta opintosuoristusten perusteella).
  - **Korkeakouluopinnot – avoin malli**
    - Korkeakoulun tarjoamat opinnot ovat avoimia kenelle tahansa lukiolaiselle (joskin maantieteellisiä rajoituksia voi olla), usein siis verkkokursseja
    - Yhteistyökäytännöissä ei ole muodollista sopimusta lukion ja korkeakoulun välillä
  - **Korkeakouluopinnot – aluemalli**
    - Usein korkeakoulun ja kaupungin tai ympäröivän seudun lukioiden yhteistyö
    - Monissa esimerkeissä lukiokoulutuksen järjestäjä maksaa korkeakoululle lukiolaisten opinnoista
    - Perustuu kirjalliseen sopimiseen lukiokoulutuksen järjestäjän ja korkeakoulun välillä
  - **Korkeakouluopinnot – kahdenvälinen malli**
    - yhden korkeakoulun ja yhden lukion välinen yhteistyö, jossa lukiolaiset suorittavat korkeakouluopintoja
    - Perustuu sopimiseen, mutta sopimukset voivat olla hyvin epämuodollisia
- **Korkeakouluopintoihin valmentavat opinnot lukiossa**
  - Valinnaiset (korkeakoulutuksen järjestäjäkohtaiset) lukion kkurssit, jotka valmentavat tavalla tai toisella korkeakouluopintoihin. Esimerkiksi yhteistyössä korkeakoulun henkilökunnan kanssa suunnitellut ja järjestetyt kurssit.
- **Viestintä opiskelumahdollisuuksista**
  - Opiskelumahdollisuuksista viestintä siten että korkeakouluopintojen sisältö avautuu lukiolaisille
- **Tapahumat**
  - Erilaiset messut, yms.
- **Vierailut lukioon**
  - Korkeakoulujen edustajien (opetus ja tutkimushenkilöstö tai opiskelijat) vierailut lukioihin
- **Vierailut korkeakouluun**
  - Lukiolaisten vierailut korkeakouluihin
- **Muut**
  - Muita malleja tai useampaan luokkaan kuuluvia asioita sisältäviä malleja

Yhteistyökäytännöt

Korkeakouluopintoja sisältävät käytännöt

Korkeakouluopinnot – avoin malli

2. Yhteistyökäytännön nimi (esim.	1. Onko kyseessä olemassaoleva käytäntö, suunnitteilla oleva käytäntö vai uusi idea	3. Mitkä tahot yhteistyötä tekevät? (esim. koulutuksen järjestäjä(t), lukio(t), korkeakoulu(t), opettaja, jne.)	4. Kuvaa yhteistyökäytäntö (tiiviisti)	5. Mitä tavoitteita yhteistyökäytännöllä on?	Nimi	Organisaatio
Näyttöreitti	Suunnitteilla oleva käytäntö	II asteen oppilaitos, yliopisto tdk ja avoin yliopisto	<p>Näyttöreitti on Toinen reitti yliopistoon (TRY) -hankkeessa pilotoitava osaamisperustainen valintatapa, joka perustuu avoimiin yliopisto-opintoihin. Ne voidaan suorittaa osana toisen asteen opintoja (lukio, ammatillinen). Valinta tutkinto-opiskelijaksi perustuu opintojaksoilla annettuun näyttöön ja osaamiseen. Pilotointi tapahtuu seuraavissa oppiaineissa ja yliopistoissa:</p> <p>Teologia: HY</p> <p>Oikeustieteellinen: HY, UEF, LY, TY, ÅA</p> <p>Sosiaalitieteet: TaY, HY</p> <p>Tietojenkäsittelytieteet: UEF, ÅA, OY</p> <p>Farmasia: ÅA</p>	Mahdollistaa joustavan valinnan yliopistoon, siirtymä toisen asteen opinnoista yliopisto-opintoihin nopeutuu, edistää tutkintoaikojen lyhenemistä ja siirtymistä työelämään, lisää ympärivuotisen opiskelun mahdollisuuksia ja joustavoittaa opintopolkuja, kehittää digitaalisia oppimisympäristöjä avoimessa yliopisto-opetuksessa, lisätä yliopistojen välistä yhteistyötä, yhteistyössä laadittavat materiaalit tehdään avoimella lisenssillä ja ne ovat siten jatkojalostettavissa.	Jukka Lerkanen	JY avoin yliopisto

Minäkö yliopistoon? MOOC-kurssi	Suunnitteilla oleva käytäntö	Hakijapalvelut, Avoin yliopisto, lukiot	<p>Tämä kurssi toteutettaisiin yhdessä hakijapalveluiden, avoimen yliopiston ja lukioiden edustajien kanssa. Mooc-kurssi mahdollistaisi laajemman valtakunnallisen osallistumisen.</p> <p>Lukiolaiset tutustuvat yhteen tai useampaan oppiaineeseen luennolla. Haastattelevat mahdollisesti opiskelijoita/opettajia.</p> <p>Aikaisemmin on toteutettu Helsingin kaupungin lukioiden kanssa osana ilmiömäistä oppimista.</p>	<p>Primääri: välittää tietoa Helsingin yliopiston tarjoamista koulutusmahdollisuuksista ja yliopisto-opinnoista lukiolaisille ja opinto-ohjaajille sekä vaikuttaa hakijoiden tulevaan hakupäätökseen</p> <p>Sekundääri: tarjota HY:n opiskelijoille mahdollisuus hankkia työelämäosaamista hakijamarkkinoinnin tapahtumiin osallistumisen kautta.</p>	Rebekka Nylund	Helsingin yliopisto
Matematiikan verkkoperuskurssi I ja II	Olemassaoleva käytäntö	Järjestäjä on Oulun yliopiston Sovellettu ja laskennallinen matematiikka.	<p>Sovellettu ja laskennallinen matematiikka järjestää kahden tekniikan matematiikan kurssin kokonaisuuden avoimena verkko-opetuksena huhtielokuun aikana. Kursseille voivat ilmoittautua kaikki kiinnostuneet, ja niille yliopiston ulkopuolisille opiskelijoille, jotka haluavat kursseista suoritusmerkinnät, haetaan erillistä opinto-oikeutta koostetusti.</p> <p>Kurssit ovat sisällöltään samat kuin tekniikan alojen opiskelijoille pakolliset kurssit Matematiikan peruskurssi I ja II. Ensimmäisen vuoden kursseina nämä ovat myös lukiolaisille soveltuvia. Mikäli verkkokurssit suorittanut lukiolainen aloittaa opintonsa Oulun yliopistossa jollain tekniikan alalla, hänen katsotaan suorittaneen kurssit Matematiikan peruskurssi I ja II vastaavilla arvosanoilla.</p> <p>Kurssit ovat avoimia kaikille ja niitä on markkinoitu lukiota päättävälle pitkän matematiikan opiskelijoille. Vastuupettajana on lehtori Ilkka Lusikka.</p>	<p>Yhteistyöllä pyritään vahvistamaan lukiolaisen valmiutta aloittaa yliopisto-opinnot tekniikan alalla. Lisäksi jo valmiiksi suoritettujen opintojen kannustavat opiskelijaa hakeutumaan Oulun yliopistoon opiskelemaan. Matematiikan verkkoperuskurssi I käy myös erinomaisesti lukion pitkän matematiikan kertaavana kurssina ylioppilaskirjoituksiin valmistautuvalle lukiolaiselle. Samalla kurssit mahdollistavat ympärivuotisen opiskelun Oulun yliopiston opiskelijoille.</p>	Kati Kyllönen	Oulun yliopisto

<p>Pienen lukion yksilöllinen ratkaisu lukiossa, jossa ei ole lähellä korkeakoulua</p>	<p>Uusi idea</p>	<p>Lukio ja korkeakoulut</p>	<p>Lukion rehtori, opinto-ohjaaja kartoittavat hallinnon ja mahdollisuudet. Opettajat kannustavat oman oppiaineensa kautta, rohkaisevat opiskelijoita haasteisiin. Aineenopettajilla on myös oman koulutusalan verkostot, joista he tiedottavat niin opiskelijoille kuin rehtorille/opolle.</p> <p>Lukio tiedottaa opiskelijoille mahdollisuudesta, kannustaa opiskelijoita ottamaan vastaan haasteen ja tutustua opiskeluun korkeakoulussa, edes pienin askelin. Lähtee opiskelijan omasta kiinnostuksesta. Opettajat tunnistavat potentiaalin, kannustavat opiskelijoita. Opettajat yhdessä rehtorin kanssa verkottuvat korkeakoulujen kanssa, jotta opiskelijalle mahdollistuu suorittaa korkeakouluopintoja. Opiskelija näin vahvistuu suuntautumisestaan. Aloittaminen tehdään muodollisesti hyvin joustavaksi. Rehtori ja opettajat kartoittavat mahdollisuudet Avoin yliopisto, korkeakoulut, etäopiskelu, kustannukset.</p>	<p>Opiskelija saa tietoa ja kokemusta korkeakouluopinnoista. Opiskelijan oma suunta vahvistuu ja selkeytyy. Osallistuminen tehdään mahdollisimman kevyeksi, byrokratiaa pois. Jokaiselle opiskelijalle tasapuolisesti mahdolliseksi.</p>	<p>Taina Lehtonen</p>	<p>Kausitsen kunta</p>
<p>Virtuaalikurssi laboratorio-opintoihin</p>	<p>Uusi idea</p>	<p>korkeakoulu ja lukiot</p>	<p>Tuottaa uusia virtuaalikursseja amk opinnoista, joilla pääsisi tutustumaan laboratorio-opintoihin ja alaan, jotka voisi hyödyntää tulevaisuudessa.</p> <p>niin kutsuttu kurkistuskurssi</p>	<p>Tutustuttaa lukiolaiset alaan sekä tuoda alaa tunnetuksi</p>	<p>Johanna Holviki</p>	<p>Metropolia Ammattikorkeakoulu</p>

<p>Kurkistuskurssit</p>	<p>Suunnitteilla oleva käytäntö</p>	<p>Lukiot, tiedekunnat, avoin yliopisto</p>	<p>Kurkistuskurssit mahdollistavat tutustumien eri tieteen alojen opiskeluun. Niiden valmistelu tehdään yhteistyössä tiedekuntien sekä avoimen yliopiston koulutuspäälliköiden ja vastuuhenkilöiden ja lukioiden opettajien kanssa.</p> <p>Kurkistuskursseilla on JY:ssa suunniteltu konsepti. Kurseissa on selkeä rakenne, joka toistuu tarjottavissa opinnoissa. Kurssitarjotin on laadittu ennakkoon.</p> <p>Konseptin ja kurssitarjottimen hyväksyy JY:n koulutusneuvosto.</p> <p>Kurkistuskurssitarjotin on valmis, kun lukiolaiset tekevät kurssivalintojaan. Lukiolaiset valitsevat tarjottimelta yhden tai useamman kurssin ja he ilmoittautuvat kurseille ohjeidensa mukaisesti. Ilmoittautuneista tehdään massa-ajo opintotietojärjestelmään. Lukioiden laskutus tapahtuu tämän tiedon mukaisesti.</p> <p>Lukiolaisten opiskelijaoikeus muodostuu avoimen yliopiston kautta.</p>	<p>Kurkistuskurssien aikana opiskelija pääsee arvioimaan, onko ko. tieteenalan opinnot häntä varten. Opiskelija pääsee tekemään ura- ja koulutusvalintaa kokeilun kautta. Kurkistuskurssit voi sisällyttää tulevaan korkeakoulututkintoosi – ne nopeuttavat hieman valmistumista. Yliopistolle kurkistuskurssit ovat opiskelijoiden rekrytointikanava. Kurkistuskurssit tehdään yhteistyössä lukion opettajien ja tiedekuntien ja avoimen yliopiston edustajien kanssa. Lukion opettajilla on kurkistuskursseissa osaltaan ohjaus- ja arviointivastuuta. Lukioiden ja koordinoivan avoimen yliopiston välille laaditaan sopimus.</p>	<p>Jukka Lerkanen</p>	<p>JY avoin yliopisto</p>
<p>Yhteishaun rinnalle vaihtoehtoinen väylä lukiosta ammattikorkeakouluun</p>	<p>Suunnitteilla oleva käytäntö</p>	<p>Ammattikorkeakoulu ja lukiot</p>	<p>Lapin AMK on rakentamassa joustavaa väylää lukiosta ammattikorkeakouluun. Tavoitteena on, että lukion oppimäärän sekä tietyn määrän avoimia korkeakouluopintoja suorittanut hakija voisi hakeutua yhteishaun lisäksi erillishaussa (avoimen väylää) tutkinto-opiskelijaksi.</p>	<p>Lukiolaisella on mahdollisuus hyödyntää lukio-opintojen aikana suorittamia avoimia korkeakouluopintoja ammattikorkeakouluun hakeutumisessa.</p>	<p>Niina Riihinen</p>	<p>Lapin AMK</p>

<p>Yliopiston tarjoama kurssi, jonka myös lukiolainen voi tehdä</p>	<p>Olemassaoleva käytäntö</p>	<p>Yliopisto (esim. Oulu, Helsinki, ...) ja Sievin lukion opiskelijat</p>	<p>Yliopistoilla on kurssitarjontaa myös lukiolaisille. Sievin lukion opettaja(t) saavat tietoa kursseista sähköisesti ja informoivat kurssimahdollisuuksista opiskelijoita. Opiskelijat ilmoittautuvat kurssille itse, käyvät kurssin, (tarvittaessa voi kysyä tukea vaikka ohjelmointikurssilla myös lukion opettajalta), tuovat todistuksen lukiolle, lukio antaa kurssimerkinnän lukio-opintoihin.</p>	<p>Usein opiskelija voi tehdä kurssin ajasta ja paikasta riippumatta netin kautta. Osassa aikataulutusta täysin itse päätettävissä. Osassa kurssin järjestäjällä jonkinlaista aikataulutusta. Lähes aina kurssi tehdään hajautetusti silloin, kun opiskelijalla on aikaa siihen, myös kesäisin. Kursseja tehdään kaikissa lukiovaiheen opinnoissa. Jotkut kurssit (esim. abikurssit) ovat olleet kontaktiopetusta. Abikursseja tehty enemmän kakkosen/kolmosen välisenä kesänä, mutta joskus myös ykkösen/kakkosen välisenä kesänä opintojen kertausmielessä. Opiskelija saa kurssista lukiokurssin/-kurseja sekä erillistodistuksen koulutuksen järjestäjältä. Ei tarvita sopimista lukion ja korkeakoulun välillä. Opiskelija ilmoittautuu itse kurssille. Lukio informoi tällaisista kursseista opiskelijoita.</p>	<p>Jukka O. Mattila</p>	<p>Suomen Lähilukioidyhdistys</p>
--	-------------------------------	---	--	---	-------------------------	-----------------------------------

Opiskelijoiden ohjaaminen sekä kannustaminen avoimen yliopiston opintoihin

Suunnitteilla oleva käytäntö

Kaustisen musiikkilukio ja avoimia yliopisto-opintoja tarjoavat korkeakoulut (Jyväskylä, Helsinki jne.)

Musiikkilukiossa on juuri avautunut ilmoittautuminen Helsingin yliopiston ympäristöekonomian MOOC-kurssille. Opiskelijamme ovat olleet avoimen yliopisto-opintojen suhteen myös oma-aloitteisia ja etsiytyneet itsenäisesti niiden pariin. Rehtori Ilona Salomaa-Uusitalo opetti itse pitkään oppihistoriaa Helsingin avoimessa yliopistossa, eikä kymmenen vuoden aikana kurssilleni osallistunut juuri ketään lukioikäistä tai lukiolaista. Tämä johtui varmaan kurssien lähiopetusluonteesta. Opintojen siirtyminen lähiopetuksesta verkkoon on madaltanut lukiolaisten osallistumiskynnystä. Avoimen opintojen ollessa luentotallenteiden ja tehtävien muodossa verkossa on helpompaa osallistua niihin, koska ne voi mielekkäästi omien suunnitelmien, aikataulujen ja kykyjen mukaan nivoa osaksi lukio-opintoja. Myös lukio-opintojen muuttuminen joustavampaan suuntaan ja lukio-opetuksen kehittyminen ja monipuolistuminen ovat tukeneet tätä kehitystä.

Musiikkilukiossa avoimen yliopiston opintoja tarjotaan kaikille, vuosikurssista huolimatta. Kokemusta on, että myös ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat ovat niistä kiinnostuneita. Osallistuminen avoimen yliopiston kursseille tukee lukio-oppimista ja osaamista ja tutustuttaa tieteen ja tieteellisen ajattelun perusrakenteeseen. Yhteistyö korkeakoulujen kanssa toteutuu niin, että he tarjoavat kurssia meille tai me tiedustelemme tarjontaa heiltä. Yhteistyö Helsingin yliopiston kanssa oli lähtöisin heidän suunnastaan.

Samalla tavalla kuin lukion reaaliaineiden opiskelussa, avoimen yliopiston kursseilla tutustutaan siihen, miten tietynlainen tieto on syntynyt ja miten sitä on tulkittu (termit, menetelmät, teorit). Näin lukio-opinnot ja avoimen yliopiston kurssit ovat toisiaan täydentäviä ja tukevia ja tätä viestiä viemme myös opiskelijoillemme. Opiskelijat suorittavat avoimen yliopiston kursseja melko itsenäisesti, mutta tarvittaessa opettajat antavat ohjausta opiskeluprosessiin.

Jukka O. Mattila

Suomen Lähilukioidyhdistys

<p>Ohjelmoinnin jatkokurssi ja muu kk-yhteistyö</p>	<p>Olemassaoleva käytäntö</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leppävirran lukio ja Helsingin yliopisto (ohjelmointi) • Leppävirran lukio ja Jyväskylän yliopisto, Aalto-yliopisto ja Snellman-kesäyliopisto (muu yhteistyö) 	<p>Opiskelija tutustuu Java-ohjelmointiin. Kurssit suoritetaan osittain itsenäisesti Helsingin yliopiston MOOC-työtilan avulla. Verkkotyöskentelyn lisäksi oman lukion opettajan paikallisohjausta työskentelyyn.</p> <p>Lisäksi opiskelijoilla on mahdollista suorittaa avoimen yliopiston verkko- ja monimuotokursseja esim. Jyväskylän yliopistoon, Aalto-yliopistoon ja Snellman-kesäyliopistoon. Mahdollisista kurssimaksuista ja opintojen hyväksilukemisesta lukion päättötodistukseen sovitaan etukäteen rehtorin kanssa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lukio erottautuu lähialueen muista lukioista • opiskelija saa kokemusta MOOC-työskentelystä ja itsenäisestä korkeakouluopiskelusta sekä tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden suorittaa jo lukioaikana yliopistotasoisia kursseja 	<p>Jukka O. Mattila</p>	<p>Suomen Lähiyliopistoyhteistyö</p>
<p>Tieto- ja viestintäteknikkaa sekä robotiikkaa lukiolaisille</p>	<p>Uusi idea</p>	<p>Korkeakoulu ja lukio/t</p>	<p>Ideana olisi kehittää toiminnallinen tieto- ja viestintäteknikan kurssi, jossa voisi olla niin robotiikkaa kuin pelillisyyttä osana opintoja. Opintoihin osallistuisi niin korkeakoulun aloittavat opiskelijat kuin tietyn lukion opiskelijaryhmä.</p> <p>Opinnot voisi jakaa vaikka kolmeen osaan, niin että ne, joilla on intoa ja kiinnostusta, voisivat suorittaa isomman osan, jotku bvain johdanto-osan.</p>	<p>Opinnot tukisivat nuorten tietoteknisiä valmiuksia ja vosiivat houkutellessa myös tyttöjä tekniikan puolelle opiskelemaan.</p> <p>Opinnot tukisivat myös lukion opintoja sekä saisi jo suorituksia korkeakouluopinnoista ennen varsinaisia opintoja.</p> <p>Tukisi myös matemaattisten valmiuksien kehittymistä, vaikka eivät olisi suoraan matematiikan opintoja.</p> <p>Teknisen ajattelun kehittyminen olisi yksi tavoite.</p> <p>Korkeakoulu osaltaan pääsisi tutustumaan tulevien opiskelijoiden ajattelumaailmaan.</p>	<p>Johanna Holviki</p>	<p>Metropolia Ammatikorkeakoulu</p>

2. Yhteistyökäytännön nimi (esim. ”Lukiolaisten vierailupäivä korkeakouluun”, ”Matematiikan kurkistuskurssit Kuopion lukioille”)	1. Onko kyseessä olemassaoleva käytäntö, suunnitteilla oleva käytäntö vai uusi idea	3. Mitkä tahot yhteistyötä tekevät? (esim. koulutuksen järjestäjä(t), lukio(t), korkeakoulu(t), opettaja, jne.)	4. Kuvaa yhteistyökäytäntö (tiiviisti)	5. Mitä tavoitteita yhteistyökäytännöllä on?	Nimi	Organisatio
STEAM -polku	Olemassaoleva käytäntö	Turun kaupunki ja alueen kaikki korkeakoulut	Korkeakoulut ja Turun kaupunki allekirjoittivat yhteistyösopimuksen luonnontieteellisen ja teknisen koulutuksen kehittämiseksi. Turun science, technology, engineering, arts ja mathematics polku on yhtenäinen väylä varhaiskasvatuksesta korkeakouluun. Kaupunki sijoitti tarkoitukseen merkittävän summan lisärahoitusta tukemaan positiivisen mielikuvan luomista matemaattisluonnontieteellisistä aineista. Polku on lukiokoulutuksessa jo kaksi vuotta hyvin tuloksin. Sen kautta on luotu suora väylä jo tietotekniisiin ja fysiikan opintoihin. Kemia aloitetaan v. 2019. Mukana ovat myös yritykset ns. win-win periaatteella. ICT -opinnoissa on kolmivuotinen polku, jossa opiskelijat perehdytetään koko ict-alan kenttään. Ne joiden kapasiteetti riittää, voivat osallistua sovittuihin korkeakoulukursseihin.	Järjestelyillä pyritään jo varhaisessa vaiheessa tekemään ymmärretyiksi, mitä erilaiset korkeakouluopinnot ovat ja millaisiin ammatteihin niiden kautta voi päästä. Samalla nopeutetaan opintojen kulkua. Olemme luoneet järjestelmän, jossa korkeakouluopiskelijat auttavat lukiolaisia ja lukiolaiset puolestaan yläkoululaisia.	Esko Heikkonen	Turun kaupunki
Avoimista korkeakouluopinnoista koostuva opintotarjotin lukiolaisille	Suunnitteilla oleva käytäntö	Lapin ammattikorkeakoulu, Lapin yliopisto ja Lapin lukiot	Lapin AMK ja Lapin yliopisto ovat kokoamassa ja pilotoimassa yhteistä avoimen korkeakoulun opintotarjontaa Lapin lukioille. Lapin AMK tarjoaa avoimina korkeakouluopintoina esim. kieliopintoja, valmentavaa matematiikkaa ja yrittäjyysopintoja. Lukiot sisällyttävät yhdessä sovitut avoimen opinnot lukion opintotarjontaan ja mahdollisuuksien mukaan myös lukion oppimäärään. Opinnot ovat verkko-opintoja ja lukiot sitoutuvat järjestämään tukea korkeakouluopiskeluun lukiolaisille.	Avoimet korkeakouluopinnot laajentavat pienten lukioiden opintotarjontaa, tarjoavat ”kurkistuksia” korkeakouluopintoihin sekä toimivat joustavana väylänä jatko-opintoihin lukion jälkeen.	Niina Riihinen	Lapin AMK

			Opintoja on tarjolla sekä lukukauden aikana että kesällä.			
Kohti korkeakouluopintoja -kurssi (OP7)	Olemassaoleva käytäntö	Oulun lukiot ja Oulun yliopisto sekä Oulun ammattikorkeakoulu	<p>Kohti korkeakouluopintoja -kurssi on mukana Oulun lukioiden yhteisellä kurssitarjottimella. Kurssin aloitus ja lopetus sekä joitain tapaamisia kurssin aikana toteutetaan omalla koululla oman opinto-ohjaajan johdolla.</p> <p>Kurssiin sisältyy tehtäviä ja itsenäistä työskentelyä, esim. oppimispäiväkirja ja korkeakouluopiskelijan haastattelu. Oulun yliopisto järjestää kurssiin koulutusaloittaiset yleisesittelyt (3 h) sekä koulutusaloittaisia tutustumispäiviä (2 päivää / lukiolainen, 2 x 6 h). Yleisesittelyt ja tutustumispäivät ovat yliopisto-opiskelijoiden vetämiä. Myös Oulun ammattikorkeakoulu järjestää tutustumispäiviä. Kurssi toteutetaan joulutoukokuussa, joten se jakautuu lukioissa usean opetusjakson ajalle.</p>	<p>Kurssia suositellaan niille 2. vuosikurssin lukiolaisille, joilla ei vielä ole selvillä omaa toivealaa. Kurssin aikana on tarkoitus tutustua sekä korkeakouluopiskeluun yleisellä tasolla että lukiolaista itseään kiinnostaviin koulutusaloihin.</p> <p>Jokainen lukiolainen osallistuu kaikkien koulutusalojen yleisesittelyihin ja valitsee kaksi häntä eniten kiinnostavaa koulutusalaa, joiden tutustumispäiviin osallistuu. Tavoitteena on, että jokainen osallistuja löytäisi muutamia (ei vain yhtä) itselleen sopivia koulutusvaihtoehtoja, minne voi hakeutua lukion jälkeen. Samalla koko korkeakouluopiskelu tulee kurssin myötä tutummaksi.</p>	Kati Kyllönen	Oulun yliopisto

IH/OKM/KTPO 15.8.2018

SUJUVA- hanke 2015-2018

Olemassaoleva käytäntö

Hankkeen toteuttajina olivat Oulun ja Lapin yliopistot. Hankkeessa oli lisäksi yhdeksän yhteistyölukiota Pohjois-Pohjanmaalta ja Lapista

SUJUVA-hankkeen käytänteet:

TULEVAISUUSOHJAUSTA

YLIOPISTOJEN JA LUKIOIDEN
OPPIMISYMPÄRISTÖJEN
LÄHENTÄMINEN

TYÖELÄMÄ TUTUKSI LUKIOLAISILLE

KURSSIT LUKIOLAISILLE: MM.
AKATEEMISET OPISKELUTAIDOT JA
MAHDOLLISUUKSIEN TULEVAISUUS,
LUKION PITKÄN MATEMATIIKAN
KERTAUSTA, MATEMATIIKAN
VERKKOPERUSKURSSI

ERILAISET KOULUTUKSET OPOILLE
JA AINEENOPETTAJILLE

TARKEMPAA TIETOA PROJEKTISTA:

<https://sujuvahanke.wordpress.com/>

SUJUVA-hankkeen tavoitteena oli sujuvoittaa lukiolaisten siirtymistä yliopisto-opintoihin:

- 1) vahvistaa tulevaisuusohjauksissa lukiolaisten uskoa ja luottamusta omiin vahvuuksiin ja mahdollisuuksiin
- 2) tehdä pohjoisten yliopistojen tiedettä tutuksi lukioissa
- 3) tarjota lukion opiskelijoille yliopistoon sujuvoittavia kursseja
- 4) yhdenmukaistaa lukioiden ja yliopistojen oppimisympäristöjä

Anu Turunen

Lyseonpuiston lukio

<p>Lukiosta korkeakouluun LUKKO-hanke</p>	<p>Olemassaoleva käytäntö</p>	<p>Lapin ammattikorkeakoulu ja Lapin yliopisto toteuttavat Lukiosta korkeakouluun LUKKO-hanketta yhteistyössä Muonion, Kolarin, Pellon ja Ylitornion lukioiden kanssa. Hankeen koderyhmänä ovat edelle mainittujen lukioiden opiskelijat</p>	<p>Hanke on Euroopan sosiaalirahaston ja Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen rahoittama ja se toteutetaan 1.1.2018-31.12.2019.</p> <p>Hankkeessa rakennetaan yhdessä opiskelijoiden ja henkilökunnan kanssa Lapin ammattikorkeakoulun ja Lapin yliopiston avoimista korkeakouluopinnoista muodostuva opintotarjotin. Opintotarjottimelta hankkeen aikana pilotoitavat opinnot toteutetaan etä- ja verkko-oppimisympäristöissä opettajan ohjaamana. Jokaisessa mukana olevassa lukiossa on lisäksi henkilökunnan edustaja tukemassa opiskelua. Lukiolaiset voivat suorittaa avoimia korkeakouluopintoja hankkeen aikana maksutta.</p> <p>Hankkeessa kehitetään tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita. Uraohjausta järjestetään sekä ryhmä- että yksilöohjauksena. Ohjauksen toteuttamisessa keskeisessä asemassa ovat digitaalisuus, verkkoympäristöt sekä monimediaiset materiaalit. Ryhmäohjauksessa käsitellään muun muassa lappialaisten korkeakoulujen tarjoamia koulutuksia ja niiden kautta avautuvia työ- ja uramahdollisuuksia. Lisäksi tutustutaan korkeakouluopiskeluun sekä kuullaan korkeakouluopiskelijoiden ja alumnien uratarinoita. Opiskelijat saavat henkilökohtaista uraohjausta yksilöllisen opintopolun suunnitteluun. Lukioiden henkilöstön ohjausosaamista tuetaan lyhyillä täydennyskoulutuksilla, joit</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Rakentaa avoimista korkeakouluopinnoista koostuva opintotarjotin lukiolaisille - Kehittää lukiolaisten uraohjausta yksilöllisen opintopolun löytämiseksi - Tarjota Lapin lukioiden henkilökunnalle ohjausosaamista tukevaa koulutusta - Etsiä lukiolaisille vaihtoehtoisia väyliä korkeakouluihin hakeutumiseen - Luoda lukioiden ja korkeakoulujen yhteistyömalli, jonka avulla toimintaa laajennetaan kaikkiin Lapin lukioihin <p>Lisätiedot: www.lapinamk.fi/lukko</p> <p>Projektipäällikkö Niina Riihiniemi, Lapin AMK niina.riihiniemi(at)lapinamk.fi. p. 040-6565127</p> <p>Suunnittelija Päivi Holopainen, Lapin yliopisto paivi.holopainen(at)ulapland.fi, p. 040 484 4087</p>	<p>Anu Turunen</p>	<p>Lyseonpuiston lukio</p>
--	-------------------------------	--	--	--	--------------------	----------------------------

tarjotaan kaikille Lapin lukioille.

Hankkeessa selvitetään, miten lukiolaisille suunnattua avoimen korkeakoulun opintotarjontaa ja lukioaikana hankittua koulutukseen soveltuvaa osaamista voidaan hyödyntää korkeakouluun hakeutumisessa. Toiminta on tarkoitus laajentaa kaikkiin Lapin lukioihin hankkeessa luodun lukioiden ja korkeakoulujen yhteistyömallin perusteella.

Kohti korkeakouluopintoja -kurssi (valinnainen opo-kurssi)	Olemassaoleva käytäntö	Oulun kaupungin lukiot ja Oulun yliopisto (yhteistyöstä sovittu kaupungin lukioiden ja yliopiston kanssa)	Tämän yhteistyön on varmasti kuvannut myös jonkun muun Oulun lukion edustaja: - lukiolainen voi valita kohti korkeakouluopintoja -kurssin - kurssi koostuu yliopistoon tutustumisista, kirjallisista töistä ja ohjauksesta omalla koululla - Oulun yliopisto on järjestänyt esittelyjä juuri tätä kurssia varten - opiskelija osallistuu yliopisto-opintojen yleisesittelyyn ja alakohtaisiin esittelyihin - Oulun yliopistossa on tuutoreita, ja lukiolainen tutustuu kahteen opinto-alaan kyseisen alan tuutorin kanssa 2 x 5 tuntia eli on tuutorin mukana esim. luennoilla tai harjoituksissa - lukiolaiset voivat tehdä kurssin toisen lukiovuoden keväällä - opo saa kurssista esim. itsenäisen kurssisuorituksen suuruisen korvauksen	Lukiolainen löytäisi oman alansa ja saisi realistisen käsityksen siitä, minkälaista jonkin ala opiskelu on yliopistossa.	Eila Palojärvi	Oulunsalon lukio
Yhteinen alusta ja tarjotin lukioille	Olemassaoleva käytäntö	Turun yliopisto ja Turun alueen lukiot	Yliopisto toimii yhden luukun periaatteella. Lukioille järjestettävät kurssit ovat yhdellä verkkosivulla. https://www.utu.fi/fi/Palvelut/kouluille-ja-koululaisille/lukioyhteistyo/Sivut/Yliopisto-opinnot-lukiolaisille.aspx Tarjonta täydentyy uusilla kursseilla kaiken aikaa. Turussa lukiokoulutuksella on yhteinen tarjotin, jonne rakennettu	Kurssit tukevat ja täydentävät nykyisiä lukiokursseja ja opettavat korkeakoulujen työtapoja. Ne toimivat samalla ns. kurkistuskursseina, vaikka luetaankin hyväksi niin korkeakouluissa kuin lukioissakin. On hyvä, jos korkeakoulun johdon kanssa sovitaan pelisäännöt. Sen jälkeen yksittäisten laitosten kanssa	Esko Heikkonen	Turun kaupunki

			kaikille mahdollisuus osallistua näille kursseille.	käytävät neuvottelut ovat joustavampia.		
Yliopistoyhteistyö Itä-Suomen yliopiston ja Kuopion lukioiden kanssa	Olemassaoleva käytäntö	Itä-Suomen yliopiston Avoin yliopisto ja Kuopion kaupungin lukiokoulutus	<p>Itä-Suomen yliopiston Avoimen yliopiston ja Kuopion kaupungin kesken on solmittu yhteistyösopimus, joka mahdollistaa Kuopion kaupungin lukioiden opiskelijoille yliopistokurssien suorittamisen maksutta Itä-Suomen yliopiston Avoimen yliopiston tarjonnasta. Tarjolla on laajasti eri oppiaineiden kursseja. Tarjonta löytyy täältä https://www.aducate.fi/lukiolaisille. Sopimukseen on kirjattu kurssimaksuksi 12 euroa / opintopiste. Kuopion kaupunki on sitoutunut maksamaan lukiolaisten suoritukset.</p> <p>Kaikki yliopistokurssien suoritukset luetaan hyväksi lukiolaisen opintoihin joko muualla suoritettuihin opintoihin tai sovitusti eri oppiaineiden syventäviin tai soveltaviin kursseihin.</p> <p>Valtaosa opinnoista on etä-, verkko- tai monimuotokursseina suoritettavia opintoja, eli aikaan ja paikkaan sitomattomia. Tämä mahdollistaa opintojen suorittamisen myös kauempaa. Opiskelijoilla on toki mahdollisuus osallistua myös lähiopetukseen, mikäli aikataulut sopivat.</p> <p>Toimintaa koordinoi lukioiden puolelta yksi opinto-ohjaaja, jolle on varattu koordinointiin työaika. Jokainen opiskelija laatii suunnitelman</p>	<p>Yliopistoyhteistyötä käynnistettäessä määriteltiin kolme perustarvetta. Ensinnäkin yliopistokurssit toimivat kurkistuskursseina, joiden kautta opiskelijat voivat saada vahvistuksen omiin urasuunnitelmiinsa. Edelleen kurssien avulla omasta osaamisestaan epävarmat opiskelijat voivat hankkia lisävalmiuksia pyrkiä opiskelemaan haluamaansa alaa. Lisäksi kurssit voivat toimia myös osana valintakokeeseen valmistautumisprosessia, vaikka jatkossa valintakokeet tulisivatkin painottumaan lukion oppimääriin. Yliopistokurssien suorittaminen myös kolmannen vuoden keväällä YO-kokeiden jälkeen on mahdollista.</p> <p>Kurssit toimivat toki yliopiston näkökulmasta myös houkuttimena niille aloille, joille hakijoista ei ole ylitarjontaa. Myös avoimen yliopiston väylän kehittäminen korkea-asteen opintoihin hakeuduttaessa on huomioitu.</p>	Samuli Laitinen	Kuopion kaupunki

			<p>yliopistokurssien opiskelusta yhdessä oman opinto-ohjaajansa kanssa, ja myös ilmoittautumisen hoitavat opiskelija ja opo yhdessä. Yliopiston puolelta koordinoinnista vastaa myös opinto-ohjaaja.</p> <p>Yhteistyön kokonaisuuden koordinoinnista vastaa ohjausryhmä, jossa on edustus sekä Itä-Suomen yliopistosta että Kuopion kaupungin Kasvun ja oppimisen palvelualueelta.</p> <p>Kurssien suoritushetkensä lisäksi yhteistyötä tehdään vierailujen osalta puolin ja toisin säännöllisesti.</p>	<p>Jatkossa tavoitteena on kehittää toimintaa niin, että kurssien suorittamisen lisäksi voisimme saattaa tutkijoita ja ylipäänsä tieteentekijöitä ja lukiolaisia lähemmäksi toisiaan. Akateemiseen maailmaan tutustuminen ja tutkimuskäytänteiden haltuun ottaminen on tavoitteena. Jopa lukiolaisten toimimista "tutkimusassistentteina" olisi mielekästä kokeilla.</p>	
--	--	--	---	--	--

<p>Biokemiaa lukiolaisille -kurssi</p>	<p>Olemassaoleva käytäntö</p>	<p>Oulun lukiot ja Oulun yliopisto</p>	<p>Biokemiaa lukiolaisille -kurssi on mukana Oulun lukioiden yhteisellä kurssitarjottimella. Kurssille osallistuu 2. ja 3. vuosikurssin lukiolaisia. Kurssi on toteutettu loka-marraskuussa, lukioiden lukuvuoden 2. jaksossa. Kurssilla pääpaino on sellaisilla käytännön laboratorioharjoituksilla, joita ei päästä lukiossa muuten tekemään.</p> <p>Kurssin luento-osiossa (6 x 1,25 h) nostetaan biokemian näkökulmaa esille osallistujilla olevan pohjatiedon (lukion biologia ja kemia) päälle. Luennot seurataan joko etänä livenä tai tallenteena (Adobe Connectin kautta).</p> <p>Käytännön laboratoriotyökerrat (6 x 2,5 h) ovat kaikille yhteisiä ja ne pidetään Oulun yliopistolla.</p> <p>Kurssilla ei ole loppukoetta tai numeroarviointia, mutta osallistujat pitävät kevyttä oppimispäiväkirjaa, jonka kommentoi lukion aineenopettaja.</p> <p>Kurssi on toteutettu lähinnä biokemian ja molekyyliiläketieteen tiedekunnan resurssilla: Opettamassa on yksi henkilökuntaan kuuluva opettaja, laboratoriossa apuna kaksi BMTK:n maisterivaiheen opiskelijaa (4. vuosikurssi).</p>	<p>Kurssin tavoitteena on tarjota lukioille mahdollisuus opiskelijaa kiinnostavan aihepiirin syventämiseen tavalla, joka ei kotilukiossa onnistu.</p> <p>Yliopiston kannalta kurssi tarjoaa tilaisuuden tieteenalan esittelylle yleisesti ja motivoituneiden uusien opiskelijoiden löytämiselle.</p>	<p>Kati Kyllönen</p>	<p>Oulun yliopisto</p>
---	-------------------------------	--	--	--	----------------------	------------------------

Tietojenkäsittelytieteen ja kasvatustieteen 25 op kokonaisuudet lukiolaisille	Olemassaoleva käytäntö	Oulun yliopisto yhteistyössä seuraavien lukioiden kanssa: Haapaveden lukio, Oulun kaupungin Kastellin lukio, Oulun kaupungin Kiimingin lukio, Kiuruveden lukio, Muhoksen lukio, Puolangan lukio, Pyhäjoen lukio, Vaalan lukio	Avointa yliopisto-opetusta järjestetään yhteistyössä (yhteistyöoppilaitos) lukioiden kanssa. Oulun yliopisto järjestää yhteistyössä Haapaveden lukion kanssa kasvatustieteiden 25 opintopisteen perusopintokokonaisuuden monimuoto-opetuksena lukiolaisille ja tietojenkäsittelytieteiden 25 opintopisteen perusopintokokonaisuuden monimuoto-opetuksena muihin mainittuihin lukioihin. Monimuoto-opetusta toteutetaan sekä verkossa että lukioiden tiloissa. Yhteistyöoppilaitosten kanssa on tehty kirjalliset sopimukset.	Tavoitteena on tutustuttaa lukiolaisia yliopisto-opintoihin ja saada heidät myös mahdollisesti hakemaan kyseiseen tutkinto-ohjelmaan lukion jälkeen.	Kati Kyllönen	Oulun yliopisto
Lukioyhteistyöopinnot Kumpulan kampuksella	Olemassaoleva käytäntö	Matemaattis-luonnontieteellinen tiedekunta ja lukiot	Lukiolaiset voivat suorittaa perusopintotasoisia yliopistokursseja matemaattisissa tieteissä, kemiassa, fysikaalisissa tieteissä ja tietojenkäsittelytieteessä. Lukioyhteistyöhön perustuvia oikeuksia voidaan myöntää myös muille kursseille, jotka vaativat vankempaa luonnontieteiden osaamista. Lukioyhteistyön puitteissa perusopinnot vähintään keskiarvolla 3,5/5 suorittaneet korkeakoulukelpoiset hakijat ovat oikeutettuja ao. kandiohjelman	Lukiolaiset pääsevät jo lukioaikana suorittamaan yliopistotason opintoja. Lukiolaiset kiinnittyvät ja kiinnostuvat tiedekunnasta ja hakevat opiskelijoiksi.	Rebeka Nylund	Helsingin yliopisto

IH/OKM/KTPO 15.8.2018

			opiskelupaikkaan. Ilmoittautuminen tapahtuu lomakkeella, johon pyydetään myös hakijan opettajan puolto.			
UEF:n Avoimen yliopiston opinnot lukiolaisille - erityisesti Kuopion lukioihin	Olemassaoleva käytäntö	http://www.uef.fi/fi/web/aducate/lukiolaisille	http://www.uef.fi/fi/web/aducate/lukiolaisille		Kyösi Värrä	Suomen Kuntaliitto

**Yliopistokurssit
lukiolaisille**Olemassaoleva
käytäntöLappeenrannan lukiot, Etelä-Karjalan IB-
lukio, LUT

1. LUT:n olemassa olevat kurssit:

- Vapaasti valittaviin, hyväksiluettavissa LUT:n tutkintoon

- Muutamia valikoituja kursseja, houkuttelevia, innostavia

- Avoimen yliopiston kautta tarjolla laaja kattaus kandikursseja

- Olemassa: Elämää ja elektroniikkaa, Yliopistomatematiikan esittelykurssi, Venäjän liike-elämä, Ohjelmoinnin perusteet

- Tulossa mahdollisesti: "Energiatekniikan perusteet", myös Ydinvoimapuoli kiinnostunut tarjoamaan kurssia

2. Akateemiset opiskelutaidot

- kurssina vai integroituna osaksi lukioiden sopivia kursseja?

3. Verkkokurssit?

4. Räätelöidyt kurssit?

- LUT-osuus verkossa, lukion oma opo pitää lähiopetusta/harj.työn ohjausta

5. Muut yhteistyössä toteutetut kurssit

mm. EAKR –rahoituksen turvin
"Greenreality oppaat yrityksiin"

IH/OKM/KTPO 15.8.2018

Toiveissa mm. tietotekniikan "lukudiplomi"

**Digitaaliset
väyläopinnot**Olemassaoleva
käytäntö

Laurea-ammattikorkeakoulu ja Espoon lukiot (tulossa Vantaan lukiot ja muutaman muun kanssa neuvottelut käynnissä)

Lukion opiskelijoiden jatko-opintoihin siirtymistä edistetään Laureassa digitaalisilla väyläopinnoilla, joissa opiskelijat pääsevät kehittämään korkeakouluvalmiuksia sekä tutustumaan alan substanssiin yhteensä kymmenen opintopisteen laajuisina verkko-opintoina. Opinnot ovat suoraan sisällytettävissä osaksi sekä lukion opintoja (vapaasti valittavat opinnot) että mahdollisesti tulevaa ammattikorkeakoulututkintoa. Opiskelija suorittaa lukio-opintojensa loppuvaiheessa (yleensä 3. vuosi) verkko-opintoina yhteensä 10 opintopistettä, 5 op syksyllä ja 5 op keväällä. Viiden opintopisteen kokonaisuus kasvattaa yleisiä korkeakouluvalmiuksia ja toinen viisi opintopistettä on johdanto valitun aiheen substanssiopintoihin (valittavana: sairaanhoitaja, fysioterapeutti, sosionomi, rikosseuraamusalan sosionomi, estenomi eli kauneudenhoitoala, liiketalous, tietojenkäsittely, turvallisuusala sekä restonomi). Väyläopinnot toteutetaan verkko-opintoina aikaan ja paikkaan sitomattomasti, mikä mahdollistaa opiskelijoiden osallistumisen opintoihin omien opintojensa ohella. Opiskelija saa ohjausta väyläopintoihin omasta lukiostaan ja Laurea-ammattikorkeakoulusta nimetyiltä tutoropettajalta sekä vertaistutorilta. Väyläopintojen ohjaus ja tutorointi tapahtuu erikseen sovittuina ajankohtina. Esim. syksyn ensimmäinen yhteinen ohjauspäivä on 29.8.2018 klo 16-19 Tikkurilan kampuksella. Opinto-oikeus Laurea-ammattikorkeakoulussa edellyttää henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) tekemistä ja hyväksyttämistä omassa oppilaitoksessa. Muita edeltäviä opintovaatimuksia ei ole. Sopimus väyläopintojen järjestämisestä tehdään Laurean ja lukiokoulutuksen järjestäjän

Houkutellessa lukio-opiskelijoita ammattikorkeakouluopiskelijoiksi näyttämällä, mitä amk-opiskelu valitulla alalla on. Helpottaa oikeaa opiskelu-uran valintaa tutustuttamalla alan substanssiopintoihin. Nopeuttaa ja sujuvoittaa lukio-opiskelijoiden siirtymistä ammattikorkeakouluun kasvattamalla korkeakouluvalmiuksia ja antamalla opintosuorituksia jo ennen varsinaista amk-opiskelua.

Katri Ojasalo

Laurea-ammattikorkeakoulu

IH/OKM/KTPO 15.8.2018

kanssa. Syksyn 2018 opintoihin ilmoittautuminen tapahtuu 13.–24.8.2018. Valinnasta ilmoitetaan opiskelijalle sähköpostitse noin viikko ilmoittautumisajan päättymisen jälkeen. Väyläopinnot maksavat 15 euroa/opintopiste - väyläopintojen opiskelija opiskelee Laurean avoimen ammattikorkeakoulun kautta.

2. Yhteistyökäytännön nimi (esim. ”Lukiolaisten vierailupäivä korkeakouluun”, ”Matematiikan kurkistuskurssit Kuopion lukioille”)	1. Onko kyseessä olemassaoleva käytäntö, suunnitteilla oleva käytäntö vai uusi idea	3. Mitkä tahot yhteistyötä tekevät? (esim. koulutuksen järjestäjä(t), lukio(t), korkeakoulu(t), opettaja, jne.)	4. Kuvaa yhteistyökäytäntö (tiiviisti)	5. Mitä tavoitteita yhteistyökäytännöllä on?	Nimi	Organisaatio
Kemian perusopinnot Tampereen teknillisen yliopiston vaatimusten mukaan	Olemassaoleva käytäntö	Evijärven lukio ja Tampereen teknillinen yliopisto (5 vuoden sopimus)	Lukio-opiskelija opiskelee lukioaikana kemian perusopinnot (vanha approbatur-opinnot). Kaikki opetus annetaan ja laboratoriotyöt tehdään lukion omissa tiloissa lähiopetuksena. Kemian perusopintojen opettajana toimii Evijärven lukion kemian opettaja, joka tekee tiiviissä yhteistyössä yliopiston kanssa. Opiskelijat käyvät kerran vuodessa TTY:n laboratoriossa tekemässä vaativampia töitä sekä tutustumassa yliopistoon.	<ul style="list-style-type: none"> • lukio-opiskelija opiskelee lukioaikana kemian perusopinnot • lukio pystyy erottautumaan lähialueiden muista lukioista • tarjota opiskelijoille mahdollisuuden tehdä jo lukioaikana yliopistotasoisia kursseja • opiskelija kokee saavansa hyötyä tehdystä työstä myös ylioppilaskirjoituksia varten varsinkin, kun yo-kirjoitusten merkitys opiskelupaikan saamiseksi tulee kasvamaan. 	Jukka O. Mattila	Suomen Lähiukiöyhdistys
Venäjän liike-elämä -kurssi Lappeenrannan teknillisen yliopiston kanssa	Olemassaoleva käytäntö	Itä-Suomen suomalais-venäläisen koulun lukio ja Lappeenrannan teknillinen yliopisto	• Lappeenrannan teknillisen yliopiston opettaja on pitänyt Itä-Suomen suomalais-venäläisen koulun lukiolle kurssin, joka on sisältänyt myös lukuisia yritysvierailuja ja niihin liittyviä oppimispäiväkirjoja ja muita kirjallisia töitä. Kurssin aikana kaikki opiskelijat myös tutustuvat Lappeenrannan teknilliseen yliopistoon ja sen tarjoamiin opintokokonaisuuksiin.	• täydentää pakollisena kurssina tä-Suomen koulun lukion venäjätietous-opintoja	Jukka O. Mattila	Suomen Lähiukiöyhdistys

Yhteistyö Centria-ammattikorkeakoulun kanssa	Olemassaoleva käytäntö	Kaustisen musiikkilukio ja Centria-ammattikorkeakoulu	Kaustisen musiikkilukio on mukana Jatkoväylä-hankkeessa (kaikki Centrian toimialueen toisen asteen oppilaitokset), jossa opiskelijat voivat suorittaa verkkokursseja kuluitta. Kurssit toteutuvat tiettyinä ajankohtina (kesto 1–3 kk riippuen laajuudesta), ja niihin pitää muistaa ilmoittautua ajallaan. Kurssin suoritettuaan opiskelija toimittaa todistuksen lukiolle, josta lukio oman opetussuunnitelmansa puitteissa antaa suorituksen. Opiskelija saa myös kyseiset opinnot osaksi mahdollisia myöhempiä AMK-opintojaan (ainakin Centriassa). Tämä on siis kohdallamme konkreettinen yhteistyömuoto. Keski-Pohjanmaan maakunnalla on toisen asteen yhteistyösopimus, jonka yhtenä osapuolena on Centria. Sopimus vaatisi kuitenkin vielä enemmän paikallistason sopimista (kuntataso). Nykyisellään Centrian yhteistyö esimerkiksi Kokkolan kanssa on monipuolisempaa, sijaitsevathan ne jo fyysisestikin lähellä.	Opiskelija saa kyseiset opinnot osaksi mahdollisia myöhempiä AMK-opintojaan	Jukka O. Mattila	Suomen Lähiukiokoyhdistys
Tietojenkäsittelytieteen perusopinnot suorittaminen avoimessa yliopistossa	Olemassaoleva käytäntö	Muhoksen lukio ja Oulun yliopiston tietojenkäsittelytieteen laitos	"Lukuvuonna 2017–18 kolme opiskelijaa aloitti opinnot, mutta lopulta kuitenkin kokivat ne liian raskaiksi. Tietojenkäsittelytieteen laitos tarjoaa mahdollisuutta kenelle tahansa lukiolle. Tarkoituksena on tutustua opintoihin, mutta on myös mahdollista suorittaa lukioaikana vaikka tietojenkäsittelytieteen perusopinnot kokonaan. Opiskelija voi hyväksilukea suorittamansa opinnot kokonaisuudessaan, jos jatkaa opintojaan tietojenkäsittelytieteessä. Olemme tässä yhteistyössä vielä niin alussa, että tuloksia yhteistyöstä ei ole vielä tullut. Koululla on oltava joku, joka pystyy ohjaamaan opiskelijoita käytännön asioissa, mutta kaikki opetus tulee korkeakoulun puolelta eikä yhteistyöstä ole lukiolle mitään kustannuksia."	"Korkeakoulu yhteistyöltä odotamme ennen kaikkea sujuvuutta ja helppoutta. Olisi hienoa, jos korkeakoulut yhdessä suunnittelisivat toimivia malleja, jonka avulla kaikille lukioille voitaisiin tarjota mahdollisuus korkeakouluopintojen pariin. On harmillista, jos jokaisella korkeakoululla ja laitoksella on omat toimintamallinsa ja lukioiden henkilökunnan työaika menee näiden erilaisten toimintamallien selvittelyyn ja suunnitteluun. Kauempaa kulkeminen on myös haasteellista. Siksi toivoisimme ennen kaikkea joustavia verkko-opiskelumahdollisuuksia."	Jukka O. Mattila	Suomen Lähiukiokoyhdistys

Outokummun lukion ja Karelia amk:n avoimen amk:n yhteistyö	Olemassaoleva käytäntö	Outokummun lukio ja Karelia amk	17 Outokummun lukion opiskelijaa suoritti jonkun tai joitakin Karelia amk:n tarjoamia avoimen amk:n opintoja, iso osa lähinnä hygieniaosaamiskortteja tai työturvallisuuskortteja. Näistä osaamistodistuksista lukio hyvittää kurssin vapaavalintaisten aineiden puolella. Karelian opinnot ovat opiskelijoille maksuttomia.	Tavoitena on saada aikaan toimiva malli, joka todella olisi pienten lukioiden käytössä. Kontaktiopetus on helpommin järjestettävissä kampuskaupungeissa, mutta nykyisellään tietoverkot tarjoavat hyviä mahdollisuuksia.	Jukka O. Mattila	Suomen Lähiukiöyhdistys
Amk-kortti/passiopinnot lukiolaisille sekä opintoretki korkeakoulun abipäivään	Olemassaoleva käytäntö	Rantasalmen lukio ja ammattikorkeakoulu XAMK. Opintoretvikohde vaihtuu vuosittain	Rantasalmen lukio tarjoaa amk-yhteistyönä anniskelu- ja hygieniapasseja sekä tulityö- ja työturvallisuuskortteja ensipukurseja. Rantasalmen lukio hyväksyy lukiokursseiksi avoimen amk:n kautta suoritettuja opintoja ja tarjoaa niistä myös listan opiskelijoille lukuvuoden alussa.	Tärkein tavoite on antaa lukiolaisille tilaisuus tutustua lukion jälkeisiin jatko-opintopaikkoihin. Kortti- ja passikursseista on myös hyötyä nuorille mm. kesätyöpaikkoja hakiessaan - erityisesti kun kunnassa on aktiivista matkailuyrittäjyyttä. Kurssitarjonnan sopii opinto-ohjaaja amk-yhteyshenkilön kanssa. Opintoretken järjestelyt hoitavat rehtori ja opo.	Jukka O. Mattila	Suomen Lähiukiöyhdistys
Lukiotulokkaiden tutustuminen Lappeenrannan yliopiston Fysiikan laitokseen	Olemassaoleva käytäntö	Ristiinan lukio ja Lappeenrannan yliopisto	Ristiinan lukion ensimmäisen vuoden opiskelijat käyvät tutustumassa Lappeenrannan yliopiston Fysiikan laitokseen. Muutama saa valmiiksi yliopiston sähköelektronikan peruskurssin. Ristiinan lukion korkeakoulu-yhteistyö on alkanut noin 10 vuotta sitten ja jatkuu edelleen. Toiminta koskee vuosittain noin 25–35 Ristiinan lukion opiskelijaa. Yhteistyössä ovat mukana myös Juvan lukio ja Mikkelin lukio. Opiskelu tapahtuu pääosin etänä, mutta siihen sisältyy yksi lähiopetuskerta yliopiston laboratoriossa. Matkat Lappeenrantaan on maksanut yliopisto. Opintosuoritukset tehdään lukion aikana. Yleisimmin ne valmistuvat toisen vuoden keväällä tai kolmannen vuoden syksyllä ennen ylioppilaskirjoitusten alkua. Vuosien aikana on muutamia opiskelijoita siirtynyt lukion jälkeen Lappeenrannan yliopistoon. Ristiinan lukiossa on yksi opettaja yhteistyöstä vastaavana opettajana. Vierailujen yhteydessä on mukana ollut välillä myös toinen opettaja. Yhteistyöstä on sovittu opettajan	Toiminta antaa opiskelijalle tuntuman korkeakouluopiskeluun. Samalla motivaation ainakin fysiikan opiskelua kohtaan voi olettaa kasvavan. Opiskelija voi lukea hyväksi suorituksensa yliopistossa siirtyessään sinne opiskelemaan. Kurssit täydentävät myös Ristiinan lukion tarjontaa ja ne luetaan hyväksi Ristiinan lukion opintosuoritukseksi.	Jukka O. Mattila	Suomen Lähiukiöyhdistys

IH/OKM/KTPO 15.8.2018

henkilökohtaisten suhteiden välityksellä. Virallista
sopimusta asiasta ei ole kirjoitettu

Monialainen kokonaisuus "Virtaa Kuolimosta" Lappeenrannan yliopiston kanssa	Olemassaoleva käytäntö	Savitaipaleen lukio ja Lappeenrannan yliopiston Kemian laboratorio	Monialaiseen opiskelukokonaisuuteen "Virtaa Kuolimosta" osallistui 10 opiskelijaa lukuvuonna 2017–18. Opiskelijoille kokonaisuus oli 3 kurssin laajuinen. Opiskelijat tekivät vesistöön liittyviä tutkimuksia Savitaipaleen Kuolimon järvessä. Näytteitä analysoitiin Lappeenrannan yliopiston Kemian laboratoriossa yhden päivän ajan yhdessä yliopiston henkilökunnan kanssa. Kurssin päätteeksi tehtiin opintomatka Kööpenhaminaan ja tehtiin Itämeren eliöstöön liittyvää tutkimusta yhdessä Kööpenhaminan yliopiston tutkijoiden kanssa.	Kurssi on hajautettu koko lukuvuodelle siten, että jokaisella viikolla on iltapäivän viimeisinä tunteina kaksoistunti. Tarvittaessa opintoja jatketaan koulupäivän päättymisen jälkeen esim. maastokäyntien ja näytteiden keruusta johtuen. Tammi-helmikuussa ei ole kurssin tunteja.	Kurssi on tarjolla toisen vuoden lukion opiskelijoille. Kurssi sisältää pienimuotoisen tutkielman kirjoituksen, joka tehdään omalla ajalla äidinkielen opettajan ohjauksessa. Kurssin toteutukseen osallistuvat biologian, kemian, äidinkielen, englannin ja ruotsin opettajat monialaisena opintokokonaisuutena.	Kukin opettaja saa yhden vuosiviikkotunnin. Opiskelijat siis 3 kurssia, jotka sisältyvät lukion syventäviin opintoihin. Lisäksi hyödynnetään paikallisia luontotoimijoita näytteiden keruussa. Kontaktit sovitaan opettajien ja yliopiston opettajien kanssa suoraan ilman muodollisia sopimuksia. Lisäksi kurssi on sisältynyt koko lukiolle yhteisen yliopiston professorin pitämän luennon vesistötutkimuksesta sekä Suomen vesistöjen tilasta nyt ja tulevaisuudessa ja millä keinoin pyritään vaikuttamaan vesistöjen puhtauteen. Yliopiston opettajat ovat olleet meille maksuttomia ja yliopisto on vastannut heidän palkkakustannuksistaan. Kurssi jatkuu samankaltaisen myös tulevana lukuvuonna sisältäen ehkä	Jukka O. Mattila	Suomen Lähielämyshdistys
--	------------------------	--	---	---	---	--	------------------	--------------------------

IH/OKM/KTPO 15.8.2018

uusia elementtejä Kari-Matti Vuoren
ohjauksessa.

<p>Etukäteen tehtävä yliopistokurssi, esim. mat. tai fysiikka Oulun yliopistossa</p>	<p>Olemassaoleva käytäntö</p>	<p>Sievin lukio ja Oulun yliopisto</p>	<p>Lukion opettaja on halunnut innostaa lahjakasta ja innostunutta opiskelija hakemaan lisää haastetta ja syventämään lukio-opintoja ja tekemään etukäteen yliopisto-opintoja (tai opiskelija itse on tullut kysymään asiasta). Lukion opettaja on ruvennut selvittämään yliopistolta, löytyisikö joku yhteistyöväylä ja henkilö, jonka kanssa yhteistyö olisi mahdollista. Lukion opettaja on sopinut käytänteistä yliopiston opettajan kanssa. Yliopistolta on saatu materiaali. Opiskeluun on saanut tukea halutessa myös yliopistolta esim. sähköpostin välityksellä. Lukion opettaja antanut myös tarvittaessa tukea opiskelijan opintoihin. Opiskelut on tehty etänä, mahdolliset välitestit etänä, tentit usein myös lukiolla (joskus yliopistolla). Tentit on lähetetty tarkistettavaksi yliopistolle.</p>	<p>Tavoitteena innostaa lahjakasta nuorta katsomaan jatko-opintoihin sekä syventämään lukio-opintoja. Kurssit on tehty pääsääntöisesti alkaen kakkosen keväällä, jatkuen kolmosella tai pelkästään kolmosella. Kurssin suoritus on aina sovittu erikseen jokaista henkilöä varten ja sovittu käytännöt. Tarvitaan tukihenkilö lukiolta, mutta varsinaisen opiskelun tuen tarve vaihtelee paljon. Tukihenkilöä tarvitaan aina käytännönjärjestelyjen hoitamiseen ja järjestelemiseen. Opiskelija opiskelee aika itsenäisesti, tarvittaessa pidetään tukitunteja. Sovitaan välitestien ja tenttien aikoja ja pidetään ne. Usein kurssin järjestäjällä jonkinlaista aikataulutusta . Opiskelija saa kurssista lukiokurssin/-kurseja. Yliopistolla kurssi kirjautuu kurssiksi, kun opiskelija kirjautuu yliopistoon.</p>	<p>Jukka O. Mattila</p>	<p>Suomen Lähieläköyhdistys</p>
---	-------------------------------	--	--	--	-------------------------	---------------------------------

Lukiolaisten tutustuminen tieteen tekemiseen Tuorlan observatoriossa

Olemassaoleva käytäntö

Paraisten lukio ja Turun yliopiston Tuorlan observatorio

Turun yliopiston Tuorlan observatoriossa työskentelevät tutkijat ovat kukin vuorollaan pitäneet vuosittain Paraisten lukiossa astrofysiikan kurssin ja siten esitelleet tutkijantyötään lukiolaisille. Opiskelijat ovat osallistuneet myös kurssinpitäjien väitöstilaisuuksiin. Kurssit ovat studia generalia -tyyppisesti olleet avoimia muillekin asiasta kiinnostuneille. Astrofysiikan kurssit alkoivat 30 vuotta sitten silloisen rehtorin Jukka O. Mattilan ja Esko Valtaojan yhteistyönä ja ovat jatkuneet lukiossa viime vuosiin saakka useista rehtorivaihdoksista huolimatta.

- Yhteistyö on tapahtunut hyvin epämuodollisesti mutta silti vuosikymmenten yli pysyvästi molempien osapuolien yhteisen intressin ajamana. Kurssi motivoi opiskelijoita hakeutumaan luonnontieteellisille aloille ja korkeakouluopintoihin. Useat lukiolaiset ovat saaneet kurssista kimmokkeen elämänuralleen.

- Kurssi on vahvasti henkilöitynyt kulloiseenkin tutkijaan ja hänen tutkijantyöhönsä. Tutkijan elämän- ja tutkijantaival on tullut kurssilaisille tutuksi aina väitöstilaisuuksia myöten. Kurssiin on liittynyt käynti noin 20 km päässä sijaitsevassa Tuorlan observatoriossa.

- Koska tutkijoissa on ollut molempia sukupuolia, kurssi on vahvistanut erityisesti naispuolisten lukiolaisten uskoa omiin kykyihinsä ja mahdollisuuksiinsa fysiikan tutkijoina.

- Esko Valtaojan käynnistämän perinteen mukaisesti astrofysiikan kurssien ytimenä on ollut asioiden yksinkertaistaminen ja havainnollistaminen ilman osallistujien merkittäviä fysiikan perustietoja. Tavoitteena ei ole ollut niinkään fysiikan opiskelu, vaan maailmankaikkeuden rakenteen ja tutkijantyön ymmärtäminen. Kurssin aikana opiskelijoille tulee käsitys siitä miten tutkimusta tehdään ja mitä tutkittu tieto on.

- Kurssin pitäjille astrofysiikan kurssi on avannut mahdollisuuden nähdä itsensä tieteen popularisoina.

Jukka O. Mattila

Suomen Lähiukioyhdistys

IH/OKM/KTPO 15.8.2018

Tässä tarkoituksessa useimmat ovat tehneet Paraisten lukion astrofysiikan kurssia varten oman erityisen kurssimonisteen.

Mikrokontrollerien ohjelmointia täydentämään fysiikan opiskelua	Uusi idea	Lyseonpuiston lukio ja Lapin ammattikorkeakoulu	<p>Nykyään löytyy harrastelijoille Arduino-mikrokontrollereita, n.20-50 eurolla pääsee jo hyvään alkuun eli oppikirjan hinnalla. Mikrokontrollerien ohjelmointi ja käyttö on kasvava ala.</p> <p>Mittalaitteen rakentaminen Arduino-mikrokontrollerin ympärille on helppo juttu ja valmiita koodeja löytyy netistä. Kursseilla valmistettuja mittauslaitteita voisi käyttää fysiikan tunneilla myöhemmin.</p> <p>Laitteiden tekeminen vaatii käsityötaitoja sekä mikrokontrollerien ohjelmoimista. Varmaan moni opiskelijoista, jotka päätyvät tekniikan ja fysiikan alalle tarvitsee tällaisia taitoja. Tässä integroidaan fysiikkaa, tietotekniikkaa ja matematiikkaa ja mm. englannin kieltä (aineisto on yleensä englanniksi netissä).</p> <p>Opetus tapahtuu 6 viikon jakson aikana kolmena päivänä viikossa. Ammattikorkeakoulun opettajat eivät vieraile lukiolla vaan osa opetuksesta järjestetään yhteistyössä Lapin ammattikorkeakoulun kanssa heidän tiloissaan: Lyseonpuiston lukiolla opetamme perusteet ja käymme yhdessä Arduinon ja sähkötekniikan peruskomponenttien alkeita läpi. Lapin ammattikorkeakoululla oppilaat itse pääsevät ohjelmoimaan Arduinoja ja rakentamaan erilaisia laitteita. Kurssin toteuttaminen vaatii 1-2 opettajaa ja 20-30 EUR/oppilas.</p>	<p>Osa opetusta tapahtuu fyysisesti Lapin AMK opetuslaboratoriossa ja näin oppilaat pääsevät jo lukioaikana tutustumaan AMK tiloihin ja toimintaan. Tällä pienennetään ehkä kynnystä valita ammattikorkeakoulu lukionjälkeiseksi opintotieksi. Kurssi myös innostaa opiskelijoita tekniikan ja luonnontieteiden pariin ja kannustaa tietotekniikan käyttöön ja eri oppiaineiden integrointiin.</p>	Arto	Kaininen
Kolmen passin kurssi	Olemassaoleva käytäntö	Lyseonpuiston lukio ja Lapin ammattikorkeakoulu	<p>Lapin ammattikorkeakoulu pitää joka syys- ja kevätlukukausi Lyseonpuiston lukiolaisille ns. kolmen passin kurssin. Kurssin aikana suoritetaan hygieniapassi, anniskelupassi ja työturvallisuuskortti. Opiskelijat saavat kurssista yhden lukion soveltavan kurssin.</p>	<p>Auttaa nuoria kesätyöllistymisessä ja laajentaa lukiolaisten mahdollisuuksia valita erilaisia kursseja oppimääräänsä.</p> <p>Kurssi on ostosopimuksella. Opiskelijat maksavat n. 70 euroa kurssista.</p>	Anu Turunen	Lyseonpuiston lukio; Rovaniemi

				Aikataulu sovitaan lukukausittain niin, että se sopii parhaalla mahdollisella tavalla lukiolaisten opiskelurytmiin.		
Tulevaisuuden sote osaajat	Uusi idea	Ammattikorkeakoulu ja lukio	Sovitaan pitkäjänteisestä yhteistyöstä, jossa mietitään kuinka lukiolaisten sote osaamista voisi lisätä esim. terveystiedon, psykologian, anatomia- ja fysiologia, ensiapu, yrittäjyyden ym osalta, niin että ko opintoja voisi hyödyntää niin osana ylioppilastutkintoa kuin osana korkeakouluopintoja	Osaamista soteen jo lukioaikana, yhteiskuntatietoisuutta ja sosiaalista pääomaa Yhteisvastuullisuutta sekä vahvaa bio-, sosiaalista ym. osaamista lukio aikana hyvillä valmiuksilla tulevia opiskelijoita joilla realistinen käsitys alasta ammattikorkeakouluun, alan arvostuksen lisääminen	Johanna Holvikivi	Metropolia Ammattikorkeakoulu

<p>Koulu palveluna (School as a service)</p>	<p>Olemassaoleva käytäntö</p>	<p>Aalto-yliopisto ja Espoon kaupunki, mm. Haukilahden lukio</p>	<p>Koulu palveluna -konseptissa koulu nähdään oppimista tukevana alustana, jossa koulun toiminta ja fyysinen rakenne ovat erillään. Käytännössä lukio sijoittuu yliopiston kampukselle ja toimii tiiviissä vuorovaikutuksessa yliopiston opiskelijoiden ja henkilöstön kanssa. Konsepti on suunniteltu osallistavalla menetelmällä, jossa mukana oli tulevia käyttäjiä sekä Aalto-yliopiston opiskelijoita ja asiantuntijoita. Projektiin osallistui myös lontoolainen Royal College of Arts ja sen palvelumuotoilijat.</p> <p>Lukion opiskelijat jakavat kampuksella yliopiston kanssa useita eri tiloja. Lukiolla on myös oma kohtauspaikka kampuksella. Tämä rakennus on muokattu lukio-opetukseen soveltuvaksi. Sen tilat ovat muunneltavia ja käyttäjät saavat muokata niitä tarpeidensa mukaan. Lisäksi opiskelijat hyödyntävät useiden muiden yliopiston rakennusten tila- ja muita resursseja vuorovaikutuksessa yliopiston opiskelijoiden ja henkilöstön kanssa. Lukiolaisten käytössä on mm. tiloja yliopiston fysiikan, kemian ja taiteen laitoksilla sekä urheilutilat Otahallissa. Yhteistyö ei kuitenkaan rajoitu vain yhteiseen tilankäyttöön, vaan on hyvin monimuotoista ja jatkuvasti kehittyvää. Myös yritykset on kutsuttu mukaan kehittämään innovatiivisia oppimista edistäviä ratkaisuja.</p>	<p>Käytäntö tukee uudenlaisia oppimisen tapoja ja mahdollistaa lukion ja yliopiston yhteistä tekemistä ja verkostoitumista. Lähtökohta kokeilussa on uudenlaisessa koulutuksen järjestämisessä, jossa oppimista tapahtuu koko ajan kaikkialla ja vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Toiminnan jakautuminen kaupunginosaan tukee pedagogisia tavoitteita sosiaalisesta ja teemapohjaisesta oppimisesta ja lukio tulee luontevaksi osaksi yliopiston kampusta ja sen kulttuuria. Aalto-yliopiston tärkeä tavoite on muutoksentekeijöiden kouluttaminen innovatiivisen yhteiskunnan rakentamiseksi. Vuorovaikutus, yhdessä tekeminen ja monenlaiset oppimisympäristöt lukiolaisten kanssa tuottavat uusia ideoita ja ainutlaatuisia oppimiskokemuksia molemmille osapuolille.</p> <p>Koulu palveluna tukee myös yliopiston kampuksen visiota, jossa luodaan Otaniemen tulevaisuuden kampusta ja elävää ympäristöä tutkimukselle, innovaatioille, oppimiselle ja taiteelle. Samalla tilankäyttö tehostuu, kun tilat joustavat ja opetuksessa hyödynnetään muuta ympäristöä. Saatuja kokemuksia ja ideoita voidaan hyödyntää mm. tilanteissa, joissa oppilaitoksen pitää siirtyä väliaikaisesti pois normaaleista tiloistaan.</p>	<p>Raili Pönni</p>	<p>Aalto-yliopisto</p>
---	-------------------------------	--	--	--	--------------------	------------------------

**Seksuaalisuuden
monet kuvat,
Teemakurssi TO01**Suunnitteilla
oleva käytäntöLukio (em. opettajat)
ja Lapin yliopisto
Mediakasvatuksen
yksikkö (Päivi Rasi,
Marjaana Kangas)

Lainaus kurssikuvauksesta:

"Opiskelija perehtyy aiheeseen vähintään kahden
oppiaineen näkökulmastataustoittaa kyseisten oppiaineiden keskeisiä
sisältöjä/teorioita/näkökulmia seksuaalisuuteen
liittyen analysoi seksuaalisuuteen liittyviä
representaatioita kahden oppiaineen näkökulmasta
käsien.Opiskelija saa ohjausta näkökulman valintaan sekä
toteutustapaan liittyen vähintään kahden eri
oppiaineen opettajaltaKurssilla hyödynnetään Lapin Yliopiston kehittämää
verkko-oppimisympäristöäkurssi on ns. monimuoto-opiskelua eli osa
työskentelystä on yhteisesti tapahtuvaa ja pääosa
on aikaan ja paikkaan sitomatonta (kurssi merkitty
tietylle koodille, mutta tapaamiset sovitaan yhdessä
ryhmän kanssa)"

- soveltuu 2-4. vsk opiskelijoille

- kurssin suunnittelussa mukana 2 yliopisto-
opettajaa sekä noin 4-5 lukio-opettajaa- toteutusvaiheessa yliopisto-opettajat ovat mukana
ainakin 3 tapaamiskerralla, osallistuvat mm. töiden
ohjaamiseenVaatii paljon suunnittelua oppilaitosten kesken.
Kurssi toteutetaan syyslukukauden 2018 1. jakson
aikana.Uuden 2016 OPSin perusteiden
käytäntöön soveltamista.
Painotuksena: monitieteinen
ajattelu ja yhteistyö korkeakoulun
kanssa

Tavoitteet kurssikuvauksessa:

- opiskelija tutkii miten
seksuaalisuuteen liittyvät
ajankohtaiset ilmiöt, prosessit ja
sisällöt ovat esillä mediassa ja
muissa tietolähteissä- ymmärtää median, kuvataiteen ja
visuaalisen kulttuurin merkityksen
seksuaalisuuteen liittyvien
representaatioiden
muotoutumisessa (monilukutaito!)

Suvi Kyrö ja Salomo Juupaluoma

Lyseonpuiston lukio

Tutkimusyhteistyö yliopiston opiskelijoiden kanssa	Olemassaoleva käytäntö	Mäkelänrinteen lukio, Helsingin yliopisto, biologian opettaja, kemian opettaja ja korkeakoulu opiskelijat	<p>Yliopisto-opiskelijat ovat tehneet kenttätutkimuksia esimerkiksi rottien määrästä eri alueilla. Lukiolaiset ovat olleet apuna ja osallistuneet tutkimuksen toteuttamiseen.</p> <p>Lisäksi he ovat pienimuotoisesti analysoineet tuloksia.</p> <p>Kemiassa on vastaavanlaisia tutkimuksia toteutettu ilmanlaadun tutkimuksissa. Niissä on saatu välineitä lainaksi yliopistolta ja analyysi sekä labratyöt on tehty yliopiston ja ammattikorkeakoulun tiloissa.</p> <p>Yhteistyö on lähtenyt opettajien aktiivisuudesta. Ei ole tehty mitään sopimuksia.</p>	Opiskelijat ovat saaneet yhteistyön aikana näkyväksi sen, miten tutkimusta tehdään ja mitkä ovat sen vaiheet. Näissä konkretisoituu se, miten tiedettä tehdään.	Vesa Viherva	Helsingin kaupunki
---	---------------------------	--	--	---	--------------	--------------------

<p>Samarbetskurser med universitet</p>	<p>Olemassaoleva käytäntö</p>	<p>Skapades som en idé inom LUKE-projektet där Vasa övningsskolas gymnasium är koordinerande part. Gymnasier inbjöds att delta. Arrangerades i samarbete med psykologiska institutionen vid Åbo Akademi.</p>	<p>Arrangerades vecka 8 som en intensivkurs. Studerande från Åbo Akademi ansvarade för kursen, som hölls i ett gymnasium, och fick studiepoäng för sin insats under veckan. Inbjudna var regionens abiturienter. Kursen fungerade som en introduktionskurs till ämnet psykologi och samtidigt preppning inför studentskrivningarna. Kursen genomfördes våren 2018 som en pilot och målsättningen är att vidga så att flera ämnen är representerade våren 2019. Idén till försöket uppstod när LUKE-arbetsgruppen besökte institutioner vid Åbo Akademi i Åbo.</p>	<p>Att öppna dörrar till tredje stadiet i samarbete, en win-win-situation för bägge stadier.</p> <p>Att få en introduktion i ämnet för deltagarna.</p> <p>Att preppa inför studentskrivningarna.</p>	<p>Bernt Klockars/Ulla Granfors</p>	<p>Åbo Akademi/Vasa övningsskola</p>
<p>Tvärvetenskap inom lärarutbildningen</p>	<p>Olemassaoleva käytäntö</p>	<p>Vasa övningsskolas gymnasium och lärarutbildningen vid FPV/Åbo Akademi. Ämnena historia, religion, psykologi och modersmål.</p>	<p>Ämneslärarstuderande var med i de av skolan planerade dagarna (2 st). Som avslutning hade ämneslärarstuderande ansvar för en egen tvärvetenskaplig heldag. Handledare vid fakulteten och övningsskolan samarbetade.</p> <p>Dagen genomfördes med introduktion och workshops. Temat för hela temastudiekursen var "vatten".</p>	<p>Vikten av att ämneslärarstuderande redan under studierna lär sig att samarbeta över ämnesgränserna. Att öppna upp det tvärvetenskapliga tänkandet.</p> <p>För gymnasiestuderande: tvärvetenskapligt tänkande i enlighet med gymnasiets läroplan.</p>	<p>Bernt Klockars/Ulla Granfors</p>	<p>Åbo Akademi/Vasa övningsskola</p>

IH/OKM/KTPO 15.8.2018

<p>Kemian laboratorioskurssi (KE7)</p>	<p>Olemassaoleva käytäntö</p>	<p>Haapaveden lukio ja Oulun yliopisto. Haapaveden lukiolla lehtori Heidi Nurkkala ja Oulun yliopistolla tutkijatohtori Teija Kangas.</p>	<p>Laboratoriotyökurssilla tutustutaan kemian työ- ja tutkimusmenetelmiin ja opitaan toteuttamaan yksinkertaisia tutkimuksia. Kurssilla opitaan tekemään havaintoja ja johtopäätöksiä kokeellisista mittauksista sekä käsittelemään ja esittämään kokeellisen työn tuloksia. Kurssilla tutustutaan mahdollisuuksien mukaan kemian alan työpaikkoihin omalla paikkakunnalla sekä vierailaan Oulun yliopiston kemian yksikön laboratoriossa. Vierailun aikana tehdään kaksi kokeellista työtä, joita mm. kemian pääaineopiskelijat tekevät Perustyökurssilla. Kurssin aikana omalla koululla tehdään myös muita töitä ko. Perustyökurssilta.</p> <p>Haapaveden lukio maksaa yliopistolla töitä ohjaavan opettajan palkan lisäksi opiskelijaryhmän matkakustannukset ja ruokailun yliopistolla.</p>	<p>Yliopistovierailun tavoitteena on tehdä sellaisia kokeellisia töitä, jotka eivät lukiolla onnistu (mm. spektrofotometrinen työ), mutta myös tutustua Oulun yliopistoon ja saada kuva yliopisto-opiskelijan elämästä.</p>	<p>Kati Kyllönen</p>	<p>Oulun yliopisto</p>
---	-------------------------------	---	--	---	----------------------	------------------------

Korkeakouluopintoihin valmentavat opinnot lukiossa

<p>2. Yhteistyökäytännön nimi (esim. "Lukiolaisten vierailupäivä korkeakouluun", "Matematiikan kurkistuskurssit Kuopion lukiolle")</p>	<p>1. Onko kyseessä olemassaoleva käytäntö, suunnitteilla oleva käytäntö vai uusi idea</p>	<p>3. Mitkä tahot yhteistyötä tekevät? (esim. koulutuksen järjestäjä(t), lukio(t), korkeakoulu(t), opettaja, jne.)</p>	<p>4. Kuvaa yhteistyökäytäntö (tiiviisti)</p>	<p>5. Mitä tavoitteita yhteistyökäytännöllä on?</p>	<p>Nimi</p>	<p>Organisaatio</p>
---	---	---	--	--	--------------------	----------------------------

Koulukohtaiset akateemisiin opintoihin valmentavat kurssit/opintojaksot.	Olemassaoleva käytäntö	Lukiot ja yliopistot.	<p>On laadittu paikalliseen opetussuunnitelmaan koulukohtaisia akateemisiin opintoihin valmentavia kurssija/opintojaksoja, joista tässä esimerkkejä:</p> <p>* yhteiskuntaopin kurssina Yhteiskunnalliselle, kaupalliselle sekä oikeustieteelliselle alalle valmentava kurssi</p> <p>* psykologian kurssina Opetusalalle sekä käyttäytymis- ja sosiaalitieteisiin valmentava kurssi</p> <p>* luonnontieteiden yhteisenä science-kurssina Lääketieteeseen sekä teknillisille aloille valmentava kurssi</p> <p>Oman lukion opettajat vastaavat kurssin kokonaisuudesta. Yliopistolla on päävastuuhenkilö ja lisäksi yliopisto on nimennyt kullekin kurssille yhdyshenkilöt huolehtimaan yliopiston osuudesta. Kurssien toteutuksesta on sovittu lukion rehtorin, vastuuopettajien ja yliopiston vastuuhenkilöiden yhteiskokouksessa.</p> <p>Kurssit on toteutettu lähes normaalin lukion kurssiaikataulun mukaisesti yhden lukiojakson aikana; joissakin kohti on joustettu aikataulusta, jos vierailu on muulla kuin omalla paikkakunnalla. Tämä edellyttää erittäin hyvä ennakkosuunnittelua noin puolta vuotta ennen toteutusta, mutta hyvin suunniteltuna toimii erinomaisesti. Kurssit toteutetaan abivuonna pääsääntöisesti toisen lukiojakson aikana; tällöin ei ole esim. yo-kokeita jakson aikana.</p>	Kurseilla tutustutaan ko. tieteenaloihin, opiskelumahdollisuuksiin tieteenaloilla ja alan ammatteihin. Yhteistyössä yliopiston kanssa järjestetään asiantuntijavierailuja ja tutustumiskäyntejä sekä perehdytään siihen, kuinka valmistaudutaan mahdollisiin pääsykokeisiin ja soveltuvuuskokeisiin.	Petri Lehtikoinen	Opetushallitus
---	------------------------	-----------------------	--	--	-------------------	----------------

Tiedelinja	Olemassaoleva käytäntö	Salon lukio, paikalliset yrittäjät ja Turun yliopisto.	<p>Salon lukion tiedelinja</p> <p>Tiedelinjan opinnot rakentuvat vähintään 8 kurssin suuruisesta opintopaketista. Opiskeltavat oppiaineet ovat informaatioteknologia, matematiikka, fysiikka ja kemia. Opiskelija voi rakentaa opintokokonaisuuden oman harrastuneisuutensa, kiinnostuksensa ja jatko-opintosuunnitelmiansa mukaiseksi. Kaikille tiedelinjan opiskelijoille pakollisia opintoja ovat</p> <ul style="list-style-type: none"> - teemaopintokurssi TO1: Monitieteinen ajattelu (1 kurssi) - tietoyhteiskunta ja kyberturvallisuus (1 kurssi) - matematiikan opinnot (2 kurssia) - kolme tiedelinjan kurssia, joista vähintään kaksi samasta oppiaineesta (yht. 3 kurssia) - tiedelinjan lopputyö/ TET (1 kurssi) <p>Opinnot tiedelinjalla:</p> <p>Opinnot rakentuvat omista kurssitarjontimeen sijoittuvista kursseista, joiden sisällöt tukevat ja täydentävät lukio-opintoja sekä antavat vahvan pohjan tieteellisille opinnoille yliopistossa. Kurssien sisältö on suunniteltu yhdessä Turun yliopiston matemaattis-luonnontieteellisen tiedekunnan ko. oppiaineiden kanssa. Opinnot etenevät siten, että matematiikka opiskellaan yksi tiedekurssi jokaisena lukiovuotena ja linjan muita oppiaineita erillisen suunnitelman mukaan. Opintoihin sisältyy myös vierailuja, opintoretkeä ja harjoitustöitä Turun yliopistolla sekä mahdollisia asiantuntijaluentoja lukiolla tai yliopistolla. Tiedelinjaopintojen loppupuolella opiskelija tekee lopputyön opinnoistaan tai suorittaa työelämäntutustumisjakson (TET). Lopputyön/TETin voi tehdä salolaisessa yrityksessä tai Turun yliopistolla. Lopputyön tarkoituksena on soveltaa tieteellisten opintojen pohjalta saatua tietoa ja kokemusta elinkeinoelämään.</p> <p>Opintojen suoritusjärjestys:</p>	<p>Antaa opiskelijalle paremmat korkeakoulu- ja työelämävalmiudet sekä päästä joustavammin opiskelemaan korkeakouluun.</p> <p>Opinnot sisältyvät opiskelijalla lukio-opintoihin.</p> <p>Yhteistyö on resurssoitu lukion vuosibudjetissa.</p> <p>Rehtori on neuvotellut yhteistyöstä korkeakoulun kanssa.</p>	Armi Nurmi	Salon lukio
-------------------	------------------------	--	--	--	------------	-------------

Tarkennetaan lukion kurssitarjottimessa. Opinnot limittyvät lukion pakollisten, syventävien ja soveltavien kurssien kanssa. Tiedelinjan kurssipolku antaa osviittaa.

Arviointi:

Tiedelinjan opinnot ovat koulukohtaisia soveltavia kursseja, jotka arvioidaan numeroin. Arvosanaan vaikuttaa opiskelijan antama jatkuva näyttö ja kurssitöillä ja/tai -kokeilla tms. osoitettu aineen hallinta.

2. Yhteistyökäytännön nimi (esim. ”Lukiolaisten vierailupäivä korkeakouluun”, ”Matematiikan kurkistuskurssit Kuopion lukioille”)	1. Onko kyseessä olemassaoleva käytäntö, suunnitteilla oleva käytäntö vai uusi idea	3. Mitkä tahot yhteistyötä tekevät? (esim. koulutuksen järjestäjä(t), lukio(t), korkeakoulu(t), opettaja, jne.)	4. Kuva yhteistyökäytäntö (tiiviisti)	5. Mitä tavoitteita yhteistyökäytännöllä on?	Nimi	Organisaatio
Verkkosivut	Olemassaoleva käytäntö	Yliopistopalvelut ja koulutussuunnittelijat	Hy on uudistanut koulutusohjelmajärjestelmän yhteydessä opiskelijoiden ohjesineistot ja viestinnän. Suurin osa tästä materiaalista on tehty julkiseksi verkkopalveluksi, joka on siten avoin lukiolaisille ja mahdollistaa syvemmin ja konkreettisesti Hyn opiskelukäytänteisiin ja ohjelmiin tutustumisen ja niiden toiminnan seuraamisen.	Lukiolaisilla on aikaisempaa parempi mahdollisuus tutustua opiskelijoille suunnattuihin materiaaleihin ja saada konkreettisempi kuva yliopisto-opiskelusta.	Rebekka Nylund	Helsingin yliopisto
Verkkopalvelun kehittäminen	Uusi idea	Yliopistopalvelut ja lukiot	Hy on uudistanut koulutusohjelmajärjestelmän yhteydessä opiskelijoiden ohjesineistot ja viestinnän. Suurin osa tästä materiaalista on tehty julkiseksi verkkopalveluksi, joka on siten avoin lukiolaisille ja mahdollistaa syvemmin ja konkreettisesti Hyn opiskelukäytänteisiin ja ohjelmiin tutustumisen ja niiden toiminnan seuraamisen. Idea / suunnittelu vaiheessa: Hy ottaa parhaillaan käyttöön opiskelijoilleen uutta digitaalista opintojen suunnitteluvälinettä. Tavoitteena on avata suunnitteluväline myös lukiolaisten käyttöön, jolloin he voivat tutkia koulutusohjelmien tutkintorakenteita ja tehdä myös myös itselleen opintosuunnitelmia ohjelmiin, jotka kiinnostavat. Näin he pääsevät tutustumaan opetustarjontaan kurssitasolla asti. Toteutus aikaisintaan 2020. Opot voivat hyödyntää välinettä myös esim. tunneillaan.	Opetustarjontaan tutustumisen helpottaminen.	Rebekka Nylund	Helsingin yliopisto

--	--	--	--	--	--	--

Tapahtumat

2. Yhteistyökäytännön nimi (esim. ”Lukiolaisten vierailupäivä korkeakouluun”, ”Matematiikan kurkistuskurssit Kuopion lukiolle”)	1. Onko kyseessä olemassaoleva käytäntö, suunnitteilla oleva käytäntö vai uusi idea	3. Mitkä tahot yhteistyötä tekevät? (esim. koulutuksen järjestäjä(t), lukio(t), korkeakoulu(t), opettaja, jne.)	4. Kuvaa yhteistyökäytäntö (tiiviisti)	5. Mitä tavoitteita yhteistyökäytännöllä on?	Nimi	Organisaatio
Koe kampus!	Olemassaoleva käytäntö	Helsingin yliopisto, Aalto yliopisto, Taideyliopisto, lukiot, HY:n opiskelijat, yliopistopalvelut, HY:n muu henkilökunta	<p>Hakijapalvelut suunnittelee ja toteuttaa yhdessä tiedekuntien opiskelijarekrytointin yhdyshenkilöiden kanssa lukiolaisille ja opoille Koe kampus! -tapahtuman eri kampuksilla. Ohjelman toteuttavat HY:n opiskelijat ja henkilökunta, yliopistopalvelujen henkilökunta.</p> <p>Tapahtuma järjestetään yhteistyössä Aalto Yliopiston ja Taideyliopiston kanssa, jotta lukiolaisilla olisi samana päivänä mahdollisuus tutustua halutessaan kahteen korkeakouluun.</p>	<p>Primääri: välittää tietoa Helsingin yliopiston tarjoamista koulutusmahdollisuuksista ja yliopisto-opinnoista lukiolaisille ja opinto-ohjaajille sekä vaikuttaa hakijoiden tulevaan hakupäätökseen</p> <p>Lukiolaiset pääsevät kokemaan yliopiston kampuksen ja kynnys hakea madaltuu.</p> <p>Sekundääri: tarjota HY:n opiskelijoille mahdollisuus hankkia työelämäosaamista hakijamarkkinoinnin tapahtumiin osallistumisen kautta.</p>	Rebekka Nylund	Helsingin yliopisto
Oposeminaari	Olemassaoleva käytäntö	Helsingin yliopisto, Aalto yliopisto, Taideyliopisto, lukiot	Kolmen yliopiston suunnittelema ja organisoima seminaaripäivä suomen- ja ruotsinkielisille opoille.	<p>Viestiä opoille yliopistokentän uudistuksista esim. valintojen uudistamisesta. Opojen puheenvuoro kertoo miten yhteistyötä voitaisiin parantaa ja mitä toiveita hakuviestintään heillä on.</p> <p>Parantaa yhteistyötä ja tiedonvälitystä opinto-ohjaajien kanssa.</p> <p>Opinto-ohjaajien vertaistapaaminen.</p>	Rebekka Nylund	Helsingin yliopisto

**Shaking up Tech –
tyttöjen päivän
tapahtuma**Suunnitteilla
oleva käytäntöAalto-yliopisto ja kaikki
Suomen lukiot

Aalto-yliopisto järjestää kansainvälisenä tyttöjen päivänä 11. lokakuuta tänä vuonna ensimmäistä kertaa Shaking up Tech -tapahtuman. Tapahtuman tavoitteena on innostaa ja kannustaa luonnontieteissä lahjakkaita nuoria naisia hakeutumaan tekniikan alalle. Osallistujille tarjotaan innostavia esityksiä tekniikan opiskelusta ja tekniikasta urana sekä työpajoja, joissa he pääsevät kokeilemaan ja tekemään omin käsin. Samalla tytöt tapaavat muita tekniikasta kiinnostuneita tyttöjä, joita esimerkiksi pienempien paikkakuntien lukioissa ei välttämättä ole paljon.

Jokaiseen Suomen lukioon lähetetään elokuussa lukuvuoden alkaessa kaksi kutsua, jotka pyydetään osoittamaan pitkää matematiikkaa lukeville, luonnontieteissä erinomaisesti menestyville oppilaille. Kunkin lukion matemaattisten aineiden opettajat päättävät stipendikäytännön tapaan kutsujen saajat. Heistä 200 ensimmäisenä ilmoittautunutta otetaan mukaan Shaking up Tech -tapahtumaan. Lukioiden osuus yhteistyössä on jakaa kutsut potentiaalisille osallistujille, jonka jälkeen kutsutut ilmoittautuvat itse mukaan tapahtumaan. Aalto-yliopisto vastaa tapahtuman järjestelyistä ja kuluista yhteistyökumppaneidensa kanssa. Tapahtuma on osallistujille täysin ilmainen matkoineen ja mahdollisine majoituksineen.

Työurat ovat Suomessa edelleen eriytyneet sukupuolenmukaisesti ja erityisesti tekniikan ala on hyvin miesvaltainen. Teknologiayrityksissä työskentelevistä on naisia 21,9% ja pörssiyrityksien toimitusjohtajista vain 7,2%. Jako miesten ja naisten aloihin on Suomessa muihin EU-maihin verrattuna poikkeuksellisen jyrkkä. Suomalaiset tytöt ovat maailman huipulla matematiikan ja luonnontieteen osaajina, mutta kaikista vähiten kiinnostuneita tekniikasta ja luonnontieteistä urana (1). Kiinnostukseen vaikuttavia tekijöitä ovat esimerkiksi käytännönläheisen kokemuksen puute, epävarmuus tekniikan ja luonnontieteiden alan merkityksellisyydestä ja oletus, että pojat ovat parempia näillä aloilla.

Naisten määrän lisääminen tekniikan alalla ei ole ainoastaan tasa-arvokysymys. Tutkimukset osoittavat, että tutkimus ja tuotekehitys on laadukkaampaa, kun työtä tehdään erilaisten ihmisten muodostamissa ryhmissä verrattuna lähtökohdiltaan homogeenisiin ryhmiin (2,3). Myös talouskasvun näkökulmasta naiset edustavat suurta käyttämätöntä potentiaalia, sillä tekniikan alan työllisyys kasvaa Euroopassa tällä hetkellä kolme kertaa nopeammin kuin työllisyys yleisesti. Euroopan komissio on arvioinut, että Euroopan unionin bruttokansantuote kasvaisi 9 miljardilla eurolla, jos digitaalisilla työmarkkinoilla olisi yhtä paljon naisia kuin miehiä (1).

Aalto-yliopiston tekniikan korkeakoulut haluavat tällä hankkeella murtaa ammatinvalinnan kynnyksellä olevien nuorten naisten käsityksiä tekniikasta alana ja uravalintana. Tavoitteena on rohkaista tyttöjä valitsemaan tekniikka ja osoittaa, että heillä on osaamista ja taitoja alan opiskeluun.

Raili Pönni

Aalto-yliopisto

1. <https://news.microsoft.com/europe/features/dont-european-girls-like-science-technology/>
2. Nature 2014, 513, 305
3. PNAS 2017, 114 (8), 1740

Lapin yliopiston ja Lapin ammattikorkeakoulun abi-päivät	Olemassaoleva käytäntö	Pohjois-Suomen lukiot, Lapin yliopisto ja Lapin ammattikorkeakoulu	Vuosittainen tapahtuma, johon Lapin yliopisto ja Lapin ammattikorkeakoulu lähettää kutsun. Lukiot osallistuvat omalla tavalla tapahtumaan. Osasta lukioista osallistuvat kaikki abiturientit, osasta kakkos- ja kolmosvuoden opiskelijat.	Tavoitteena on antaa tietoa opiskelijoille eri opiskeluvaihtoehtoista ja varsinkin saman vuoden valintaperusteista. Samaan aikaa opinto-ohjaajill on yhteinen tilaisuus, jossa keskustellaan yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen tulevista muutoksista, valintaperusteista yms. Tarkoituksena pitää opinto-ohjaajat ja opiskelijat ajan tasalla mitä korkeakouluissa tapahtuu. Yhteistyö ei vaadi muodollista sopimusta.	Anu Turunen	Lyseonpuiston lukio
Oulun yliopiston ja Oulun ammattikorkeakoulun abipäivät	Olemassaoleva käytäntö	kts. Lapin yliopiston ja Lapin amk: n abipäivä	kts. Lapin yliopiston ja Lapin ammattikorkeakoulun abipäivä	kts. Lapin yliopiston ja Lapin ammattikorkeakoulun abipäivä	Anu Turunen	Lyseonpuiston lukio
Uraohjauspäivä korkeakouluun	Suunnitteilla oleva käytäntö	Korkeakoulut ja lukiot	Uraohjauspäivissä on mahdollista tutustua koulutusaloihin, koulutuksiin, korkeakoulun oppimisympäristöihin sekä osallistua opetukseen. Lisäksi lukiolaiset voivat varata ajan henkilökohtaiseen ohjaukseen. Yhteistyökäytäntöä pilotoidaan osana Lukioista korkeakouluun (LUKKO)-hanketta.	Lukiolaiset saavat laajemmin tietoa korkeakoulun koulutuksista ja korkeakouluopiskelusta. Lisäksi he näkevät päivän aikana oppimisympäristöjä ja niissä tapahtuvaa opiskelua. Mikäli he haluavat jostakin alasta tai koulutuksesta tarkempaa tietoa, niin heille on tarjolla henkilökohtaista ohjausta.	Niina Rihiniemi	Lapin AMK

Karriär 2025	Olemassaoleva käytäntö	7 gymnasier i Österbotten (Vi7), näringslivet, universitet och högskolor som en del av karrärstegen.	<p>En gemensam dag i början av läsåret för ca 400 abiturienter från samtliga samarbetande gymnasier. Föreläsningar, workshops, presentationer, utställningar.</p> <p>Studiehandledarteamet från de olika gymnasierna planerar och genomför evenemanget. År 2018 genomförs det andra året efter positiv respons år 2017.</p> <p>Högskolorna är inte direkt involverade i dagen, men har blivit en viktig del av karriärstegen för många av de som medverkar i Karriär 2025.</p>	Kompetenser och möjligheter inför morgondagens arbetsliv = Karriär 2025. Inspiration för det avslutande abiåret i gymnasierna. Inblick i livet efter tredje stadiets studier.	Bernt Klöckars/Ulla Granfors	Åbo Akademi/Vasa övningskola
"Koe Kampus" "AMK Kampuspäivä"	Olemassaoleva käytäntö	Helsingin yliopisto ja Aalto-yliopisto ja amk:t sekä lukiot	<p>Opiskelijat ympäri pääkaupunkiseutua voivat mennä tutustumaan yhtenä päivänä yliopistojen eri kampuksiin ja toisena päivänä taas amk:jen kampuksiin.</p> <p>Opiskelijat myös opettelevat löytämään paikat itse sekä ilmoittautumaan tarvittaessa itse.</p>	Tutustua eri opiskeluvaihtoehtoihin sekä opetella toimimaan itsenäisesti.	Eeva Kenttäkumpu	Tikkurilan lukio

<p>Abipäivät</p>	<p>Olemassaoleva käytäntö</p>	<p>Lukiot, ammattiopistot, Oulun yliopisto, kumppanikorkeakoulut ja -tahot</p>	<p>Abipäivät on kerran vuodessa marraskuussa järjestettävä, yhden päivän mittainen maksuton tutustuminen Oulun yliopistoon pääkampuksella Linnanmaalla.</p> <p>Opinto-ohjaajat ilmoittavat opiskelijaryhmänsä mukaan ja saavat tapahtumaohjelman tietoonsa ennen tapahtumaa. Lukioiden vastuulle jää kuljetus tapahtumaan sekä ruokailu tapahtumassa.</p> <p>Abipäivät on nimestään huolimatta tarkoitettu kaikille lukioikäisille sekä ammattiopistossa opiskeleville. Toisella asteella opiskelevat pääsevät tapaamaan eri alojen yliopisto-opiskelijoita ja saavat heiltä ensikäden tietoa tarjoamastamme opiskelukokemuksesta. He voivat tutustua Oulun yliopiston monitieteiseen koulutustarjontaan: seuraavan yhteishaun hakukohteisiin sekä avoimen yliopiston kurssivalikoimaan. Tutkinto-ohjelmien esittelypisteillä on usein alasta kertovia demoja ja kilpailuja. Lyhyissä saliesittelyissä kerrotaan tutkinto-ohjelmista lisää. Lukiolainen voi rakentaa itselleen mielekkään lukujärjestyksen päivän tarjonnasta. Abipäivillä on esillä myös opiskelija-asuminen Oulussa, avoin yliopisto sekä Oulun ammattikorkeakoulun tarjonta.</p> <p>Vuonna 2017 tapahtumassa vieraili</p>	<p>Tavoitteena on koota Oulun yliopiston koulutustarjonta yhteen ja tutustuttaa lukiolaisia kampukseen ja yliopistossa opiskeluun monipuolisesti. Parasta antia lukiolaisille on päästä juttelemaan nykyisten opiskelijoiden kanssa, kuulla heidän opiskelijatarinansa lukiolaisesta yliopisto-opiskelijaksi. Tavoitteena on vastata tiedontarpeeseen, joka tutkitusti enemmistöllä lukiolaisista on, eli he eivät vielä ole valinneet omaa alaansa ja tarvitsevat tietoa ja vertaistukea ja -tarinoita eri koulutusaloista, varsinkin niistä jotka eivät ole nuorelle omasta arjesta tuttuja aloja. Tavoitteena on luonnollisesti myös varmistaa Oulun yliopiston opiskelijarekrytoinnin tuloksellisuus.</p>	<p>Kati Kyllönen</p>	<p>Oulun yliopisto</p>
-------------------------	-------------------------------	--	--	---	----------------------	------------------------

			<p>kahden päivän aikana yhteensä 4800 lukiolaista ja heidän opinto-ohjaajiaan. Opinto-ohjaajille on erillistä heidän ohjaustyötään tukevaa ohjelmaa. Oulun yliopisto on järjestänyt vastaavaa tapahtumaa jo 30 vuotta ja tapahtumaa on kehitetty jatkuvasti vastaamaan paremmin kohderyhmän tarpeita. Yliopisto ostaa asiakaspalvelun ja osan tapahtumatuotannosta ostopalveluna ja tapahtuman tuotanto vaatii yhden suunnittelijaresurssin yliopistolla.</p>			
<p>Tiedetapahtuma Tutkijoiden yö lukiolaisten kanssa</p>	<p>Suunnitteilla oleva käytäntö</p>	<p>Lukioiden opettajat, oppilaat, yliopiston tutkijat ja viestinnän työntekijät</p>	<p>Yhteistyössä lukioiden opettajien ja oppilaiden kanssa suunnitellaan ja toteutetaan suurelle yleisölle ja erityisesti kouluille suunnattu tiedetapahtuma, jossa koululaiset ja suuriyleisö pääsevät tutustumaan yliopiston tutkijoihin ja tutkimukseen. Ohjelmassa on esityksiä, joita lukiolaiset hyödyntävät jollain lukion kursseilla. Jatkossa tapahtuman järjestäminen voisi olla osa jotain</p>	<p>Yhteistyökäytännön tavoitteena on löytää tapoja kertoa yliopistosta, tieteestä ja tutkimuksesta koululaisille tavalla, joka puhuttelee heitä ja on heitä kiinnostava.</p>	<p>Rebekka Nylund</p>	<p>Helsingin yliopisto</p>

			lukion kurssia. Tapahtuman suunnittelussa on tähän mennessä ollut mukana myös lukiolaisia, jotka suorittivat samalla TET 2.0 -jakson Helsingin yliopistossa.			
Högskoledagen	Olemassaoleva käytäntö	Helsingfors Allianssen:Helsingin yliopiston tiedekunnat ja hakijapalvelut,Soc&kom, Aalto, Arcada, Hanken ja Taideyliopisto, ruotsinkieliset lukiot	Hakijapalvelut suunnittelee ja toteuttaa yhdessä tiedekuntien opiskelijarekrytoinnin yhdyshenkilöiden kanssa lukiolaisille ja opoille ruotsinkielisen tutustumistapahtuman eri kampuksilla. Ohjelman toteuttavat HY:n opiskelijat ja henkilökunta, yliopistopalvelujen henkilökunta. Tapahtuma järjestetään yhteistyössä muiden ruotsinkielistä opetusta pääkaupunkiseudulla tarjoavien korkeakoulujen kanssa. Lukiolaisilla on samana päivänä mahdollisuus tutustua halutessaan kahteen korkeakouluun.	Primääri: välittää tietoa Helsingin yliopiston tarjoamista koulutusmahdollisuuksista ja yliopisto-opinnoista lukiolaisille ja opinto-ohjaajille sekä vaikuttaa hakijoiden tulevaan hakupäätökseen. Sekundääri: tarjota HY:n opiskelijoille mahdollisuus hankkia työelämäosaamista hakijamarkkinoinnin tapahtumiin osallistumisen kautta. Vahvistaa opiskelijoiden uskoa omiin kykyihinsä. Lukiolaiset pääsevät kokemaan yliopiston kampuksen ja kynnyks hakea madaltuu.	Rebekka Nylund	Helsingin yliopisto

Kakkosvuosikurssin työelämä- ja jatko-opiskelupäivä	Olemassaoleva käytäntö	Lukio, työelämä, Lapin yliopisto, Lapin ammattikorkeakoulu ja mahdolliset muut jatko-opintopaikat	Joikanen kakkosvuoden opiskelija osallistuu tähän päivään joko tutustumalla haluamaansa työ- tai jatkokoulutuspaikkaan. Tutustumisen jälkeen tehdään raportti opopassiin. Opopassia käytetään yksilöohjauksessa työkaluna.	Avartaa nuoren tietoisuutta erilaisista työtehtävistä ja jatko-koulutusmahdollisuuksista. Kakkoset kävivät syyslukukaudella tutustumassa korkeakouluihin. Tällöin kaikki kakkoset osallistuivat samaan vierailuun ja esittelyissä keskityttiin yleisesti siihen mitä korkeakoulu opiskelu on jne. Tämän päivän aikana on mahdollista päästä seuraamaan haluamansa tiedekunnan/koulutusohjelman opetusta ja kuulla samalla millaisiin työtehtäviin erilaiset koulutukset yleensä johtavat. Opiskelijat hankkivat itse työpaikkatutustumispaikkansa. Korkeakouluihin opot ovat ottaaneet yhteyttä viime aikoina. Aluksi tämäkin tehtävä oli opiskelijalla itsellään. Yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat katsoneet opiskelijoille päivän ohjelman.	Anu Turunen	Lyseonpuiston lukio, Rovaniemi
Lukion yrittäjyyskurssilaisten yhteistyö Oulun yliopiston ja Oulun amk:n kanssa	Olemassaoleva käytäntö	Muhoksen lukio, Oulun yliopisto ja Oulun ammattikorkeakoulu	Projektipäivän aikana tutustutaan opintoihin ja haastatellaan opiskelijoita ja henkilökuntaa ja itsekukin selvittää itselleen, olisiko kyseinen opiskelupaikka hyvä valinta.	Toteutetaan osana yrittäjyyskurssia. Opiskelijat hankkivat paikan itse, mutta vaatii yrittäjyysopettajilta apua sopivan paikan etsimisessä.	Jukka O. Mattila	Suomen Lähielämyshdistys

Ykkösten ryhmäytymispäivä	Olemassaoleva käytäntö	Savonia ammattikorkeakoulu ja lisalmen lyseo	<p>Lukion ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoiden ryhmäytyminen hoidettiin Savonia ammattikorkeakoulun opiskelijoiden toimesta. Aiheena oli tuotekehitysrata. Lukiolaiset lähetettiin ohjausryhmittäin kiertämään karttojen avulla lukion läheisyydessä oleva rata, jossa oli rasteja toimintaa varten.</p> <p>Ensimmäisellä rastilla oli erilaista sekalaista tavaraa, joista lukiolaisten piti pienryhmät muodostettuaan valita itselleen sopivimmat. Seuraavalla rastilla esineistä alettiin tuunata jotain tuotetta. Tuotteen valmistumisen jälkeen harjoiteltiin tuotteelle myyntipuhetta ja sen jälkeen menttiin kaupungin torille harjoittelemaan tuotteen myymistä (kuvitteelliset ostajat paikalla). Lopuksi kaikki ohjausryhmät äänestivät yhdessä oman ohjausryhmänsä pienryhmien keskuudesta parhaan tuotteen. Jokaisen ryhmän parhaat tuotteet kilpailivat vielä päivän päätteeksi pitchauskilpailussa ja parhaat palkittiin.</p> <p>Käytäntö edellytti lukiolta taloudellista resurssia maksaa ammattikorkeakoululle heidän aiheeseen käyttämästään suunnitteluajasta. Kyseinen käytäntö tapahtui heti lukio-opintojen alussa ja edellyttää henkilöresurssia lähinnä korkeakoulun puolella. Lukion osalta tapahtuma oli hankittu "avaimet käteen" periaatteella.</p>	Vahvistaa yhteistyötä ammattikorkeakoulun ja lukion välillä. Kokeilla uutta tapaa tehdä yhteistyötä.	Juha Hieta	lisalmen lyseo
--------------------------------------	---------------------------	--	--	--	------------	----------------

Vierailut lukioon

2. Yhteistyökäytännön nimi (esim. ”Lukiolaisten vierailupäivä korkeakouluun”, ”Matematiikan kurkistuskurssit Kuopion lukioille”)	1. Onko kyseessä olemassaoleva käytäntö, suunnitteilla oleva käytäntö vai uusi idea	3. Mitkä tahot yhteistyötä tekevät? (esim. koulutuksen järjestäjä(t), lukio(t), korkeakoulu(t), opettaja, jne.)	4. Kuvaa yhteistyökäytäntö (tiiviisti)	5. Mitä tavoitteita yhteistyökäytännöllä on?	Nimi	Organisaatio
Korkeakouluopiskelijoiden hyödyntäminen opinto-ohjauksessa	Olemassaoleva käytäntö	Opot ja entiset opiskelijat	<p>Opot ovat pyytäneet koulun entisiä opiskelijoita ilmoittamaan, missä he opiskelevat. Samalla on kysytty halukkuutta neuvoa tai kertoa lukiolaisille alan opiskelusta ja kaikesta opiskeluun liittyvästä tai aihe voi liittyä opiskelupaikkakuntaan. Samanlainen lista on olemassa jo ammatissa toimivista, jotka voivat kertoa työelämästä. Opot käyttävät somea tästä tiedottamiseen ja pääosin lukiolaiset ottavat itse yhteyttä korkeakouluopiskelijoihin.</p> <p>Tämä on vapaamuotoista, mutta usein opiskelijat tapaavat esimerkiksi korkeakoululla.</p>	Helpottaa opiskelijoiden urasuunnitelmien tekemistä	Vesa Vihervä	Helsingin kaupunki

<p>Tilaa tutkija / taiteilija (Scientists & Artists in Schools)</p>	<p>Olemassaoleva käytäntö</p>	<p>Aalto-yliopisto ja kaikki kiinnostuneet lukioiden (myös peruskoulujen) opettajat oppilaineen</p>	<p>Aalto-yliopisto Junior tarjoaa peruskoulun kaikille luokka-asteille ja lukioille tutkijavierailuja. Tutkijat järjestävät pienen tiede- tai taidetuokion koululuokassa ja esittelevät omaa tutkimustaan hausalla tavalla oppilaiden tason huomioiden. He tekevät myös mielenkiintoisia kokeita sekä kertovat työstään ja vastaavat oppilaiden kysymyksiin. Vierailut ovat kouluille maksuttomia. Koulut voivat esittää toiveita vierailun aiheesta tai vierailevasta tutkijasta ja suunnitella vierailun sisällön yhdessä tutkijan kanssa. Tutkijoiden profiilit löytyvät verkkosivupalvelusta, josta opettaja voi tutustua niihin etukäteen. Opettaja ja tutk-i- ja rääälöivät vierailun sisällön sopi-vak-si kyseessä olevan ryh-män tasolle, jol-loin vierailu on oppi-laille mah-dol-lisim-man antoisa. Tutkijan voi tilata sähköisen lomakkeen avulla, jonka jälkeen tutkija ja opettaja sopivat tarkemmin vierailun ajankohdasta ja sisällöstä. Palvelu on ollut tarjolla kaikille Suomen peruskouluille ja lukioille vuoden 2016 syksystä alkaen ja sen puitteissa on tehty jo 170 vierailua ja tavoitettu yli 3000 lasta ja nuorta.</p>	<p>Scientists & Artists in Schools –hanke on osa Aalto-yliopisto Juniorin toimintaa, jonka tavoitteena on tukea ja edistää luonnontieteiden, matematiikan, teknologian ja taiteiden opetusta sekä oppimista sekä innostaa lapsia ja nuoria tieteen, taiteen ja talouden pariin. Scientists & Artistis in Schools –palvelu on suunniteltu kouluille ja opettajille helposti lähestyttäväksi ja vaivattomaksi: tutkijavierailun voi tilata sähköisellä lomakkeella. Tiede- tai taidetuokio järjestetään omassa luokassa oppitunnin yhteydessä ja sen voi rääälöidä tukemaan käynnissä olevan opintokokonaisuuden teemaa. Tutkijavierailu mahdollistaa yhteistyön myös niiden koulujen kanssa, jotka esim. sijaintinsa puolesta eivät helposti voi osallistua yliopistoilla järjestettävään muuhun yhteistyötoimintaan.</p>	<p>Raii Pönni</p>	<p>Aalto-yliopisto</p>
<p>Lukioesittelyt</p>	<p>Olemassaoleva käytäntö</p>	<p>Hakijapalvelut, HY:n opiskelijat, lukiot</p>	<p>Suomen- ja ruotsinkielisiä lukioesittelyjä koordinoi hakijapalvelut, joka kouluttaa ja rekrytoi opiskelijat esittelyihin. Lukiot voivat pyytää itse lukioesittelyjä, tai opiskelijat voivat itse sopia niistä lukioiden kanssa. Palkkiolomakkeiden prosessointi hoidetaan yhdessä henkilöstöpalvelujen kanssa.</p>	<p>Primääri: välittää tietoa Helsingin yliopiston tarjoamista koulutusmahdollisuuksista ja yliopisto-opinnoista lukiolaisille ja opinto-ohjaajille sekä vaikuttaa hakijoiden tulevaan hakupäätökseen</p> <p>Sekundääri: tarjota HY:n opiskelijoille mahdollisuus hankkia työelämäosaamista</p>	<p>Rebekka Nylund</p>	<p>Helsingin yliopisto</p>

				hakijamarkkinoinnin tapahtumiin osallistumisen kautta.		
Uni på väg	Olemissaoleva käytäntö	Helsingin yliopisto/Svenska Åranden, HY:n opiskelijat ja opettajat	Uni på väg-projektissa Svenska Åranden rekrytoi opiskelijat ja kontaktoi ruotsinkieliset lukiot. HY:n opiskelijat saavat koulutuksen luennon pitämistä varten kahdelta yliopiston lehtorilta. Opiskelijat pitävät lukiossa oppitunnin lukiolaisille omiin opintoihinsa liittyvästä aiheesta.	<p>Primääri: välittää tietoa Helsingin yliopiston tarjoamista koulutusmahdollisuuksista ja yliopisto-opinnoista lukiolaisille ja opinto-ohjaajille sekä vaikuttaa hakijoiden tulevaan hakupäätökseen.</p> <p>Lukiolaiset näkevät opiskelijassa esimerkin johon samaistua.</p> <p>Sekundääri: tarjota HY:n opiskelijoille mahdollisuus hankkia työelämäosaamista hakijamarkkinoinnin tapahtumiin osallistumisen kautta. Vahvistaa opiskelijoiden uskoa omiin kykyihinsä.</p>	Rebekka Nylund	Helsingin yliopisto

<p>Oulukaverit</p>	<p>Olemassaoleva käytäntö</p>	<p>Lukiot, Oulun yliopisto, Oulun yliopiston opiskelijat</p>	<p>Oulukaverit on Oulun yliopiston ympärivuotinen (=koko lukuvuoden ajan saatavilla oleva) palvelu lukioille ja sen kaikille vuosikursseille. Monialainen, koulutettu opiskelijatiimi vieraillee kouluissa kertomassa koulutusaloistamme ja Oulusta opiskelukaupunkina.</p> <p>Vierailun muoto sovitaan aina koulun kanssa. Vaihtoehtoja ovat opotunnit, ruokavälituntiesittelyt, ständin pitäminen ja koulun jatkokoulutusmessuille tai paneeliin osallistuminen. Vaihtoehtoisesti lukioryhmä voi vieraila yliopistolla, joko Linnanmaan tai Kontinkankaan kampuksella. Vierailupyynnöiden lisäksi Oulukaverit buukkaavat aktiivisesti vierailuja eli ovat aloitteellisia ja soittavat opinto-ohjaajille ja pyytävät saada tulla vierailuille. Opinto-ohjaajat saavat esittää toiveita vierailun ajankohdasta ja toivealoista. Oulukaverit on toiminut vuoden 2017 alusta alkaen. Oulukavereita on tällä hetkellä noin 80 ja osa heistä toimii eri vastuutehtävissä. Oulukaveritiimin toimintaa tukee opiskelijamarkkinoinnin suunnittelija.</p>	<p>Tavoitteena on lisätä Oulun yliopiston tunnettuutta ympäri maan. Parasta antia lukiolaisille on päästä juttelemaan nykyisten opiskelijoiden kanssa ja kuulla heidän opiskelijatarinansa lukiolaisesta yliopisto-opiskelijaksi. Opiskelijat vastaavat kysymyksiin sekä kannustavat ja rohkaisevat nuorta hänen alan valinnassaan. Oulukavereilla on käytössä yleisöä aktivoivia ja heitä auttavia työkaluja, kuten uratesti, urapolku sekä esim. Kahoot-tyyliset tietovisat. Tavoitteena on vastata tiedontarpeeseen, joka tutkitusti enemmistöllä lukiolaisista on, eli he eivät vielä ole valinneet omaa alaansa ja tarvitsevat tietoa ja vertaistukea ja -tarinoita eri koulutusaloista, varsinkin niistä jotka eivät ole nuorelle omasta arjesta tuttuja aloja. Tavoitteena on luonnollisesti myös varmistaa Oulun yliopiston opiskelijarekrytoinnin tuloksellisuus.</p>	<p>Kati Kyllönen</p>	<p>Oulun yliopisto</p>
---------------------------	-------------------------------	--	---	--	----------------------	------------------------

<p>Korkeakouluopiskelijoiden oman alansa esittelyitä Muhoksen lukiolla</p>	<p>Olemassaoleva käytäntö</p>	<p>Muhoksen lukio, mutta Oulun yliopisto, Oulun AMK, Lapin AMK tarjoavat näitä kaikille lukioille. Opettajilla on myös omia kontakteja joihinkin korkeakouluihin/korkeakouluopettajiin. Muhoksen lukion omia entisiä opiskelijoita kutsutaan myös.</p>	<p>Aineenopettajat ovat kutsuneet korkeakouluista vierailijoita kursseilleen. Esimerkiksi ruotsin tunneilla on käynyt ruotsin opettajaksi opiskelevia pitämässä oppitunteja. Yhteistyö on perustunut opettajan omaan aktiivisuuteen ja järjestelyt ovat olleet osa ruotsin syventävää kurssia. Kustannuksia tästäkään ei siis ole ollut. Oulun yliopisto on vastannut korkeakouluopiskelijoiden kuluista. Terveystiedon ja biologian tunneilla (kursilla noin 25 opiskelijaa) on nyt kahtena vuonna käynyt Suomen Akatemian rahoituksella tieteentekijöitä vierailulla. Suomen Akatemia järjestää siis Tietobreikkejä aineenopetukseen. Yhteydenpito on ollut helppoa, muutamalla sähköpostilla on saanut sovittua huipputieteentekijän oppitunnille. Yhden kerran vierailija on tullut livenä paikan päälle ja yhden kerran videoneuvotteluyhteydellä.</p>	<p>Toteutetaan pääosin opokursseilla, mutta joskus myös muiden aineiden tunneilla, jos se sopii opetettavaan aineeseen, hajautetusti lukuvuoden aikana. Korkeakoulut maksavat esittelijöille käsittääkseen palkkion ja matkakorvauksen. Vaatii lukiossa yhden henkilön työpanosta vierailujen järjestämiseen.</p>	<p>Jukka O. Mattila</p>	<p>Suomen Lähiyliopistoyhdistys</p>
<p>Lukiolaisten vierailut korkeakouluihin ja korkeakoululaisten vierailut lukioon.</p>	<p>Olemassaoleva käytäntö</p>	<p>Opinto-ohjaaja, opiskelijat ja korkeakoulut.</p>	<p>Opiskelijat tulevat opinto-ohjauksen tunneille ja erityiseen alumnien päivään joka syksy kertomaan opintoaloistaan. Opiskelijat vierailevat opinto-ohjaajan kanssa yliopistoissa ja korkeakouluissa. Myös erityisissä yliopistojen järjestämissä tutustumistilaisuuksissa käydään. Näitä ovat esim."Koe Kampus" - tilaisuus Helsingin yliopiston fysiikan ja kemian laitoksilla, Meilahden kampuspäivä lääketieteen ja hoitoalojen opintoja suunnitteleville Lääketieteellisessä tiedekunnissa ja</p>	<p>Tehdä tutuksi eri opiskelualoja. Vierailut ovat osa opinto-ohjauksen pakollisia kursseja, ja ne ovat joko hajautetusti koko lukuvuoden ajan tai yksittäisiä tapahtumia, kuten Studia-messut.</p> <p>Opinto-ohjaaja lähtee mukaan ja rahaa tarvitaan bussikuljetuksiin.</p>	<p>Majja Pasanen</p>	<p>Limnankosken lukio, Porvoo</p>

			jokavuotinen vierailu Studia - messuilla.	Vierailut sovitaan korkeakouluopiskelijoiden tai opiskelijajärjestöjen kanssa. Joskus yliopistojen henkilökuntaa edustavien kanssa.		
Alojen esittelyä lukioissa	Olemassaoleva käytäntö	Ammattikorkeakoulun opiskelijat	Opiskelijat käyvät esittelemässä omaa alaansa esim. media tai sote eri lukioissa ja kertomassa opiskelusta On vakiintunutta toimintaa, mutta suuntautuu vähän eri tavalla eri vuosina	Tehdä eri aloja ja opintoja tutuksi lukiolaisten keskuudessa	Johanna Holviki	Metropolia Ammattikorkeakoulu

**Raahen lukiosta
opiskelemaan lähteneiden
esittelyaamupäivä**

Olemassaoleva
käytäntö

Raahen lukio

Yliopisto- ja amk-opiskelijat saapuvat kotiseudulle joulunviettoon edeltävällä viikolla, jolloin lukioissa on vielä täysi "tuotanto" päällä. Lukio käyttää joululomaa edeltävän viimeisen keskiviikon aamupäivän siihen, että lukiosta opiskelemaan lähteneet yliopisto- ja amk-opiskelijat esittelevät omia opintojaan ja kertovat myös miksi ja miten ovat päätyneet tietylle alalla ja paikkakunnalle opiskelemaan. Tämä on jonkinlaista "alumnitoimintaa", mutta ei virallista sellaista. Kyseiset opiskelijat tulevat mielellään omaan lukioonsa ja nuorten on helppo lähestyä heitä.

Esittely toteutetaan siten, että koululla on eri esittelypisteitä, missä opiskelijat kiertävät opon laatiman "kartan" mukaisesti.

Vieraille tarjotaan lounas ja he kokoontuvat sitten opehuoneeseen kahvittelemaan ja samalla tuovat uutta tietoa jutustelun ohella myös opettajakunnalle.

Kyösti Väri

Suomen Kuntaliitto

IH/OKM/KTPO 15.8.2018

<p>"Joustiotuntivieraat" korkeakouluopiskelijoiden vierailut lukiolla</p>	<p>Olemassaoleva käytäntö</p>	<p>Lyseonpuiston lukio ja korkeakouluopiskelijat</p>	<p>Lukiolamme on käytössä ns. joustotunti. Joustotunti on keskellä työpäivä 11.45-12.30. Jouatotunnilla ruokailaan, mutta tämä aika mahdollistaa myös" joustotuntivieraat". Joustutuntivieraat tulevat eri korkeakouluista ja esittelevät joustotuntiesittelyissä omaa alaansa ja opintojaan korkeakouluissa. Keskellä päivää aikaa esittelyyn on noin 20-25 minuuttia. Jokaisen opiskelijan edellytetään osallistuvan lukioaikana kuuteen eri esittelyyn (kuuluu pakolliseen opokurssin suorittamiseen). Vuosittain vierailijoita on ollut noin 35-55.</p> <p>Osasta esittelyistä järjestetään myös n. syventävä vierailu, jolloin esittely on 45 minuuttia. Syventävästä esittelystä tehdään tehtävä opo-passiin (wilmassa).</p>	<p>Tavoitteena on lisätä lukiolaisten tietoisuutta eri opiskelumahdollisuuksista, korkeakouluopinnoista, valintaperusteista ja pääsykokeista.</p> <p>Yhtiestyö on toiminut niin, että entiset opiskelijat ottavat itse yhteyttä kouluun tai opot/opettajat ottavat yhteyttä opiskelijoihin. Yhteydenottoja on tullut suoraan myös ainejärjestöjen tai korkeakoulujen kautta. Myös opot ovat ottaneet yhteyttä suoraan korkeakouluihin.</p> <p>Yhteistyö ei ole edellyttänyt muodollista sopimista.</p>	<p>Anu Turunen</p>	<p>Lyseonpuiston lukio, Rovaniemi</p>
--	-------------------------------	--	---	--	--------------------	---------------------------------------

Vierailut korkeakouluun

<p>2. Yhteistyökäytännön nimi (esim. "Lukiolaisten vierailupäivä korkeakouluun", "Matematiikan kurkistuskurssit Kuopion lukiolle")</p>	<p>1. Onko kyseessä olemassaoleva käytäntö, suunnitteilla oleva käytäntö vai uusi idea</p>	<p>3. Mitkä tahot yhteistyötä tekevät? (esim. koulutuksen järjestäjä(t), lukio(t), korkeakoulu(t), opettaja, jne.)</p>	<p>4. Kuvaa yhteistyökäytäntö (tiiviisti)</p>	<p>5. Mitä tavoitteita yhteistyökäytännöllä on?</p>	<p>Nimi</p>	<p>Organisaatio</p>
---	---	---	--	--	--------------------	----------------------------

<p>Kolarin ym. lukioiden ESR:n LUKKO-hanke Lapin amk:n ja Lapin yliopiston kanssa</p>	<p>Olemassaoleva käytäntö</p>	<p>Kolarin, Pellon, Muonion ja Ylitornion lukiot yhdessä Lapin ammattikorkeakoulun ja Lapin yliopiston kanssa</p>	<p>Opiskelijalle hanke näyttyy tulevaisuus työpajoissa omien urapolkujen suunnittelussa ja pohdinnasta omien valintojen tekemiseen. Käydään tutustumassa korkeakouluihin ja niiden opetusympäristöihin sekä opiskelukäytäntöihin. Tärkeää on myös antaa mahdollisuus tutustua ja antaa maistiaisia korkeakouluopinnoista, jotta opiskelijat saavat itseluottamusta siihen, että lukio tarjoaa työkalut ja riittävät taidot selvitä jatko-opiskeluista menestyksekkäästi. Henkilökunta tutustuu samalla tavalla koulutuspaikkoihin ja koulutusta tarjotaan erityisesti ohjaamiseen kehittämiseen, jotta opettaja voi antaa oman panoksen opiskelijan vahvuuksien kehittämiseen ja tunnistamiseen.</p>	<p>Yhteistyö tarkoituksena on antaa realistinen kuva korkeakouluopinnoista ja tarjota mahdollisuus jo lukioaikaiseen opiskeluun. Lukiolta se vaatii, että tarjotaan aktiivisesti korkeakouluopintoja. Opettajat tukevat ja ohjaavat opintoja, kun niitä opiskelijalla on valittuna. Vuoden jälkeen katsotaan kuinka paljon hanke on työllistänyt opettajia niin päätetään sitten niiden mahdollisista korvauksista. Meillä on tällä hetkellä vapaamuotoinen ja hankkeessa olevat tiedekuntien ja jaostojen johtajat tekevät päätökset nyt. Hankkeen aikana tutkitaan mitä kaikkea tämä vaatii niin mahdolliset muutokset ja sopimukset katsotaan sen jälkeen. Tarkoituksena on laajentaa hanketta muihin Lapin kuntiin tämän pilotin jälkeen.</p>	<p>Jukka O. Mattila</p>	<p>Suomen Lähiopetuksen yhdistys</p>
<p>Besök vid ämnet biologi vid Umeå universitet och Åbo Akademi</p>	<p>Olemassaoleva käytäntö</p>	<p>7 samarbetande gymnasier i Österbotten (Vi 7), Umeå universitet, Åbo Akademi.</p>	<p>Gymnasiestuderande från österbottniska gymnasier åker dels till Umeå och dels till Åbo för att i avancerade labbutrymmen bekanta sig med forskning inom ämnet biologi och samtidigt få en introduktion i biologistudier.</p>	<p>Att få en introduktion i studier och karriärmöjligheter inom ämnet biologi.</p> <p>Att praktiskt få prova på att laborera med avancerad labbutrustning på universitetsnivå.</p>	<p>Bernt Kloockars/Ulla Granfors</p>	<p>Åbo Akademi/Vasa övningsskola</p>

<p>Lukiolaisten tutustuminen tieteen tekemiseen ilmiöpohjaisen opetuksen kautta</p>	<p>Olemassaoleva käytäntö</p>	<p>Turun yliopiston Tiedekeskus Tuorla ja Varsinais-Suomen lukiot</p>	<p>Tiedekeskus Tuorlan tavoitteena on kertoa suurelle yleisölle, kuinka tiede toimii ja toimia linkkinä Turun yliopiston ja koulujen, sekä suuren yleisön kanssa. Tiedekeskuksen toiminta perustuu Turun yliopiston monitieteiseen asiantuntemukseen ja keskuksessa annettavan opetuksen taustalla ovat koulujen uudet opetussuunnitelmat. Tiloissa on ajan viimeisintä opetustekniikkaa ja alussa toiminta keskittyy toiminnallisiin ilmiöpohjaisiin oppimiskokonaisuuksiin, joiden kohderyhmänä ovat lapset ja koululaiset kaikista ikäryhmistä. Samalla Tiedekeskuksen aluetta kehitetään koko perheelle suunnatuksi tieteen elämyspaikaksi. Jatkossa Tiedekeskuksessa tullaan järjestämään mm. opettajien täydennyskoulutusta ja pidempiä leirikouluja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vierailun aikana lukiolaiset tutustuvat ja oppivat tieteen tekemistä ilmiöpohjaisten opetuskokonaisuuksien kautta. Nämä integroidaan osaksi peruskursseja sekä osa opetuksesta liittyy lukioiden erikoiskursseihin. Opetus toteutetaan ennakkotehtävillä sekä Tuorlan vierailujakson aikana puolen tai yhden päivän kestoisina kokonaisuuksina. Opetusta annetaan koko lukion ajan. • Vierailu tapahtuu ryhmäopetuksena ja opetuskokonaisuuksista vastaa Tiedekeskuksen henkilökunta yhdessä ryhmän opettajien kanssa. Tiedekeskuksen toiminta voi olla lukioiden kanssa ryhmäkohtaista tai laajempaa koko lukion kattavaa lukion kiinnostuksen ja tarpeiden mukaan. 	<p>Pasi Nurmi</p>	<p>Turun yliopiston Tiedekeskus Tuorla</p>
<p>Urapäivä</p>	<p>Olemassaoleva käytäntö</p>	<p>Savonia ammattikorkeakoulu ja Ylä-Savon lukiot (Iisalmen lyseo, Kiuruveden lukio, Sonkajärven lukio, Vieremän lukio ja Pielaveden lukio)</p>	<p>Ammattikorkeakoulun opiskelijat järjestävät lukiolaisille yhden päivän (noin 4-5 tuntia) kestävä vierailun ammattikorkeakoululle. Päivän aikana lukiolaiset kiertävät läpi viisi noin 35-40 minuuttia kestäväää rastia. Rastien aiheet liittyvät työelämä- ja jatko-opiskeluvalmiuksiin. Aiheina olivat: 1) ominaisuuskortit (pisti lukiolaiset pohtimaan omia ominaisuuksiaan ja osaamistaan), 2) tulevaisuuskollaasi (pohdintaa mitä lukion jälkeen), 3) opiskelijatarinat (AMK:n opiskelijat kertoivat omasta polustaan nykyisiin opintoihinsa), 4) video-cv ja 5) simuloitu työhaastattelu (ohjeet kirjallisena ja lopuksi jokainen lukiolainen toimi työnhakijana ja AMK:n opiskelijat haastattelijana).</p> <p>Yhteistyö vaati hankerahoituksen lukiolle (LYYTI - Lukioista eväitä yrittäjyyteen ja työelämään).</p>	<p>Kehittää lukiolaisten työelämä- ja jatko-opintovalmiuksia. Tukea opiskelumotivaatiota toiminnallisen päivän avulla. Saada kokemuksia lukioiden ja korkeakoulun tekemästä yhteistyöstä.</p>	<p>Juha Hieta</p>	<p>Iisalmen lyseo</p>

			Tapahtumapäivän valmistelu sitoi ja työllisti AMK:n henkilökuntaa ja vaati tiloja käyttöön, joten ilmaisena tapahtumana edellä mainittu olisi haastavaa toteuttaa. Lukioiden puolella (jokaisella lukiolla) oli omat yhteysopettajat järjestelmässä asiaa ennakoivien valmistelujen osalta.			
Vierailevat luennoitsijat lukion kursseilla	Olemassaoleva käytäntö	Lappeenrannan lukiot, LUT	<ul style="list-style-type: none"> - Lukiokurssien sisällä toteutettavia vierailuja - Kiinnitettävä huomiota tunnin toiminnallisuuteen ja innostamiseen, ei pelkkää luennointia - Vierailijan oman työn kuvaus osaksi oppituntia (=työelämään tutustuminen) - Mahdollista kasata näistä intensiivipäiviä / -päivien osia LUT:lla tai lukioissa (esim. Kestävän kehityksen bisnespäivä) - KV-opiskelijavierailut 	Korkeakouluvalmiudet, työelämätaidot, motivointi, innostaminen	Mika Luukkonen	Lappeenrannan Lyseon lukio
Vierailut LUTilla	Olemassaoleva käytäntö	Lappeenrannan lukiot, LUT	<ul style="list-style-type: none"> - Erilaiset työpajapäivät/intensiivipäivät (räätälöityjä / lukion omia) - MyTech –projektin osana, - StarT –festivaalit, - Vierailut laboratorioissa (mm. ABB –luokka, Vihreä kemiantekniikka) - Vierailut Tiedekirjastossa + opetusyhteistyötä 	Kurkistus korkeakouluopintoihin, innostaminen, motivointi lukio-opintoihin	Mika	Luukkonen

			- Asiantuntijaluennolle osallistuminen LUT:ssa			
Opiskelupäivä korkeakoulussa	Uusi idea	Pohjois-Savon alueella järjestettävä abipäivä marraskuussa kerää lähes kaikki maakunnan abit Kuopioon kuulemaan ja näkemään Itä-Suomen yliopiston ja Savonia-amk:n koulutustarjontaa. Rohkaisen tuona päivänä abejani lähtemään haluamaansa korkeakouluun tutustumaan paikan päälle ja seuraamaan opetusta jonkun opiskelijan johdolla. Vain muutama lähtee tänne, mutta palaa yleensä lukioon innosta hehkuen ja saa paljon irti tällaisesta käytännön vierailusta.	Haluaisin kovasti vieráilla lukiolaisten kanssa esim. Kajaanin amk:ssa: mm. lähin liikunta.alan koulutus Oulun yliopistossa: lähin tekniikan alan DI-koulutus ym. Myös muissa kohtuullisen lähellä olisi mielekästä vierailu, kuten teemmekin vuosittain vierailun Jyväskylän yliopistoon (toinen lähettämäni lomake). Näissä vierailuissa ainoa ongelma on raha. Opiskelijat eivät voi maksaa suuria summia bussikuljetuksesta. Kuitenkin käytännönläheinen, lähes päivän mittainen tutustuminen OIKEAAN opiskeluun on aina lukiolaiselle hyödyllinen ja antoisa elämys!	Vähentää virheellisiä koulutusvalintoja Löytää oma, itseä kiehtova opintoala	Nina Enkkelä	Siilinjärven lukio

IH/OKM/KTPO 15.8.2018

Lukiolaisten vierailut lähiseudun yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa	Olemassaoleva käytäntö	Rantasalmen lukio ja lähiseudun yliopistot ja ammattikorkeakoulut	Rantasalmen lukio tekee lukuvuosittain opintoretken yliopistokaupungin abipäivään ja lisäksi lähimmän amk:n abipäivään (Mikkeli / Savonlinna).		Jukka O. Mattila	Suomen Lähiyliopistoyhdistys
Kakkosvuosikurssin vierailu korkeakouluihin	Olemassaoleva käytäntö	Lyseonpuiston lukio, Lapin ammattikorkeakoulu ja Lapin yliopisto	Kakkosvuosikurssilaiset vierailevat 1. jakson aikana Lapin ammattikorkeakouluun ja Lapin yliopistoon. Kumpikin vierailu kestää puoli päivää.	<p>Tavoitteena on "aukaista" nuorille mitä tarkoittaa, kun opiskelee ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa. Mitä ovat eri koulutusvaihtoehdot jne. Vierailua on pohjustettu koululla opotunneille; Suomen koulutusjärjestelmä, korkeakouluopintojen rakenne jne. Vierailun jälkeen tehdään myös Wilmaan opopassi- tehtävä, jossa reflektoidaan vierailua. Keväällä on mahdollisuus käydä tutustumassa haluamaansa tiedekuntaan tai koulutusohjelmaan työelämäpäivänä.</p> <p>Tätä yhteistyö on tehty jo kaksikymmentä vuotta, Vierailu sovitaan edellisenä keväänä. Ei vaadi erityistä resurssia tai sopimusta.</p>	Anu Turunen	Lyseonpuiston lukio, Rovaniemi

Lukiolaisten vierailut korkeakoulun ilmoittamaan tapahtumaan	Olemassaoleva käytäntö	Sievin lukio ja Oulun yliopisto, Jyväskylän yliopisto jne	<p>Yliopisto tiedottaa tapahtumasta, lukio ilmoittautuu mukaan</p> <ul style="list-style-type: none"> Vierailuja on tehty kaikkina lukiovuosikursseina. Vierailu integroidaan tai liittyy usein johonkin lukiokurssiin. Osa tällaisista kursseista saattaa olla lukuvuoden rajojen ylikin meneviä kursseja. Opettaja ilmoittaa lukion vierailulle ja organisoii vierailun ja on vierailulla mukana. Haasteena ovat pitkät etäisyydet ja rahoitus. <p>Yliopistot tai ammattikorkeakoulut tarjoavat valmiiksi erilaisia tiedetapahtumia tms. esim. Luma-keskukset, CERN-verkosto,</p> <ul style="list-style-type: none"> Jyväskylän yliopiston CERN-seminaariin on osallistuttu useita kertoja syksyisin. Valmiiksi järjestettytapahtuma, jossa tiedeluennot aamupäivällä ja iltapäivällä vierailut esim. hiukkaskiihdytinlabraan, nanoteknologian tutkimukseen tms. Valmiiksi järjestetty tapahtuma, johon voi ilmoittautua. 		Jukka O. Mattila	Suomen Lähiukioyhdistys
Lukiolaisten tutustumisretki korkeakouluihin kevään yo-kirjoitusten jälkeen	Olemassaoleva käytäntö	Kärsämäen lukio eri yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa	<p>Kärsämäen lukio tekee 1–2 päivän vierailun yliopistopaikkakunnalle, jossa tutustutaan sekä yliopistoon että ammattikorkeakouluun. Viime vuosina on mukana ollut myös Siikalatvan ja Haapaveden lukioiden opiskelijoita.</p> <ul style="list-style-type: none"> Opintoretki on osa opinto-ohjauksen kurssia. Vierailukohteet sovitaan joka kerta erikseen yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa lukion opiskelijoiden toiveiden pohjalta. Opintoretken ajankohta on kevään ylioppilaskirjoitusten jälkeen. Opintoretki tehdään peräkkäisinä vuosina eri paikkakunnille. Jokainen lukion opiskelija osallistuu opintoretkeen kaksi kertaa ja tutustuu siten kahden eri paikkakunnan korkeakouluihin. 	Jokainen lukion opiskelija osallistuu opintoretkeen kaksi kertaa ja tutustuu siten kahden eri paikkakunnan korkeakouluihin. Korkeakoulujen kannattaa panostaa esittelyihin, sillä niiden on todettu vaikuttavan opiskelijoiden hakeutumiseen lukion jälkeisiin opintoihin.	Jukka O. Mattila	Suomen Lähiukioyhdistys

Lukion opiskelijoiden vierailu korkeakouluun	Olemassaoleva käytäntö	Sievin lukio ja Oulun yliopisto	<p>Jonkin kurssin puitteissa on haluttu saada näkökulmia yliopistolta. Ollaan yhteydessä yliopistoon. Kartoitetaan tavoitteita ja mahdollisuuksia. Sovitaan vierailusta ja sisällöstä. Pyhäsalmen maanalaisen fysiikan tutkimuskeskuksessa on ollut viime vuosina mahdollisuus kenellä tahansa koululla päästä vierailulle. Olemme käyneet siellä muutaman kerran kuulemassa ja keskustelemassa heidän tutkimusaiheistaan, vierailleet tutkimuskekuksessa maan alla, tehneet sumukammiokeiteita tai jotain muuta. Lisäksi sieltä on saanut etänä asiantuntija-apua esim. projekteissa syntyviin kysymyksiin. Vierailu (ajankohta ja osin sisältökin) sovitaan jokaiselle koululle erikseen, mutta tämä on ollut vakiintunut käytäntö, eikä tarvi uudisraivaajan intoa.</p> <p>Jyväskylän yliopiston CERN-seminaariin on osallistuttu useita kertoja syksyisin. Valmiiksi järjestettytapahtuma, jossa tiedeluennot aamupäivällä ja iltapäivällä vierailut esim. hiukkaskiihdytinlabraan, nanoteknologian tutkimukseen tms. Valmiiksi järjestetty tapahtuma, johon voi ilmoittautua.</p>	Vierailut ovat yksittäisiä tapahtumia, mutta sisältyvät usein johonkin lukiokurssiin, kuten mikä tahansa valtakunnallinen kurssi tai koulukohtainen kurssi (esim. tiedekurssi, teemaopinnot, ...). Joku voi olla mukana vain mielenkiinnosta, eikä hänen vierailu sisälly mihinkään hänen kurssiinsa. Vierailuja on tehty kaikkina lukiovuosikursseina. Tiedekursseihin ja niiden luentoihin tai vierailuihin on tullut joskus mukaan jopa ysejä (eli tulevan lukuvuoden ykkösiä) . Osa tällaisista kursseista saattaa olla lukuvuoden rajojen ylikin meneviä kursseja. Opettaja sopii vierailusta ja organisoii sen, on mukana vierailulla. Haasteena ovat pitkät etäisyydet ja rahoitus. Pitkien etäisyyksien takia vierailuja kannattaa tehdä esim. abipäivien yhteydessä, jolloin kuljetus on valmiiksi lukiolta yliopistolle.	Jukka O. Mattila	Suomen Lähiukiokioyhdistys
Osallistuminen korkeakoulujen tapahtumapäiviin	Olemassaoleva käytäntö	Sievin lukio ja ammattikorkeakoulu Centria Ylivieskassa	Nähdään ilmoitus tai kuullaan tapahtumasta. Kysytään järjestäjältä, voiko tulla mukaan. <p>Vierailu liittyy usein johonkin kurssiin (esim. teemaopinnot tai jonkin aineen kurssi), mutta mukana voi olla myös mielenkiinnosta, vaikka ei kurssilla olisikaan. Kaikissa vaiheissa lukio-opintoja. Opettaja järjestää vierailun ja on mukana vierailulla. Sovitaan tapahtuman järjestäjän kanssa osallistumisesta.</p>	Uusien innovatiivisten tai syventävien näkökulmien saaminen.	Jukka O. Mattila	Suomen Lähiukiokioyhdistys

Tutustuminen Oulun yliopiston opiskelulinjoihin	Olemassaoleva käytäntö	Taivalkosken lukio ja Oulun yliopisto	Taivalkosken lukion opiskelijat ovat perinteisesti tutustuneet vuosittain Oulun yliopiston opiskelulinjoihin. Esimerkiksi lukuvuonna 2017–18 on ollut fysiikan laborointipäivä ja kuvataiteen ”touhupäivä” Oulussa. Kuvataiteessa suunniteltiin esine, joka tulostettiin tai kaiverrettiin koneella.		Jukka O. Mattila	Suomen Lähiukiokioyhdistys
Lukion vierailupäiviä korkeakouluihin ja vieraita korkeakouluista lukiolle	Olemassaoleva käytäntö	Karkun evankelisen opiston lukio ja mm. Tampereen korkeakoulut	Lukio-opiskelija tutustuu monipuolisesti lähiseudun korkeakoulujen opetustarjontaan. Yhteistyö sisältää esimerkiksi vierailuja lähiseudun korkeakouluihin ja lukiolla tapahtuvia esittelytilaisuuksia. Esittelemään on mahdollisuuksien mukaan pyydetty eri korkeakouluissa opiskelevia Karkun lukion entisiä opiskelijoita. Kurssisuoritusta varten opiskelija dokumentoi korkeakoulutyöskentelyä sovitusti eri tavoin. Tehty työ voidaan hyväksilukea osasuorituksena esimerkiksi paikalliseen opiskelutaitojen kurssiin.	<ul style="list-style-type: none"> • Lukio-opiskelija tutustuu lähiseudun korkeakoulujen opetustarjontaan ja saa realistisen kuvan opintojen sisällöstä. • Lukio pystyy erottautumaan lähialueiden muista lukioista. • Opiskelija kokee saavansa hyötyä jatko-opinoja varten. 	Jukka O. Mattila	Suomen Lähiukiokioyhdistys
Lukiolaisten vierailupäivä Jyväskylän yliopistoon	Olemassaoleva käytäntö	Siilinjärven lukio ja Jyväskylän yliopiston tietyt laitokset	Olemme tehneet kahtena syksynä marraskuussa opintoretken abien kanssa Siilinjärveltä Jyväskylään. Abeista matkaan ovat lähteneet fysiikan opiskelijat opettajansa johdolla, ja tutustumiskohteena on ollut fysiikan laitos ja hiukkaskiihdytin. Opinto-ohjaajana olen ottanut mukaan myös muita abeja, jotka ovat suuntautuneet liikuntatieteisiin, kasvatustieteisiin jne kiinnostuksensa mukaan. Fysiikan opettaja on varannut linja-auton. Kyydin ovat maksaneet opiskelijat (n. 10€) ja Jyväskylässä on vietetty useampi tunti myös opiskelijalounaaseen tutustuen. Paikalle olen saanut yleensä eri alojen opiskelijoita, jotka ovat jututtaneet ja kierrättäneet abeja ympäri laitosta tai kampusta. Samoin me opettajat (molemmat opiskelleet Jyväskylässä) olemme kierrättäneet ja esitelleet paikkoja. Joskus opiskelijat ovat vieneet abit luennoille, harjoitustunneille yms.	<ul style="list-style-type: none"> - korkeakouluopiskelu tutuksi (käytännössä) - oman kiinnostuksen mukainen opiskelupaikka - toiseen opiskelukaupunkiin tutustuminen 	Nina Enkkela	Siilinjärven lukio

Filosofian kurssilaisten vierailu 3D-laboratorioon (FI04)	Olemassaoleva käytäntö	Seinäjoen lukio ja Seinäjoen ammattikorkeakoulun tekniikan yksikkö, virtuaalilaboratorio (toiminta lakkautettiin alkavalle lukuvuodelle)	Lukioryhmä (n25 opisk) pääsi vierailemaan virtuaalitodellisuudessa SEAMK-virtuaalilaboratoriossa. Aikaa 3x70 min. Ryhmä ensin yhteiseeä opastuksessa, sitten 2kertaa osissa, että jokainen opiskelija sai koittaa virtuaalimatkaa GoogleEarthissa ja muita laboratorion 3D-laitteita. Osa sai pikaperehdytyksen 3D-ohjelmointiin. Ohjaus laboratorioinsinööri sekä 2 harjoittelijaa. Toteutus kahtena lukuvuotena.	Tavoitteita: Filosofian kurssin metafysisiä pohdintoja käytännössä: onko virtuaalinen todellisuus olemassa. SEAMK-tekniikan osasto sai mainostettua sisällöntuotanto-osuuttaan yleisölle, joka ei ehkä muutoin hakeutuisi teknologiaopintoihin. Käytännön järjestelyt: henkilökohtaisesti opettajien välillä sovittu vierailu	Hannele Rajalahti	Seinäjoen lukio
Ympäristökasvatuksen laboratorio-opintoja	Olemassaoleva käytäntö	korkeakoulu ja Helsingin kaupunki	Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen ympäristökasvattaja tuo vierailulle meille lukiolaisryhmiä ja ohjaa meidän tiloissa labra-analyysijä, mikäli tämä on vain sopinut aikataulumme. Meidän henkilöstöstä on joku yleensä käynyt esittäytymässä ja kertonut muutaman sanan Metropolista ja tutkinto-ohjelmasta. Usein ympäristökasvattajan apuna on ollut myös laboratorioanalyttikoharjoittelija. Vastapalveluksena tästä olemme saaneet käyttää Helsingin kaupungin hallinnoimaa Harakan saarta ympäristöanalytiikan kenttäkurssillamme.	Tavoitteena hyödyntää tiloja ja välineitä sekä lisätä ympäristötietoisuutta.	Johanna Holvikivi	Metropolia Ammattikorkeakoulu

Muut

2. Yhteistyökäytännön nimi (esim. "Lukiolaisten vierailupäivä korkeakouluun", "Matematiikan kurkistuskurssit Kuopion lukioille")	1. Onko kyseessä olemassaoleva käytäntö, suunnitteilla oleva käytäntö vai uusi idea	3. Mitkä tahot yhteistyötä tekevät? (esim. koulutuksen järjestäjä(t), lukio(t), korkeakoulu(t), opettaja, jne.)	4. Kuvaa yhteistyökäytäntö (tiiviisti)	5. Mitä tavoitteita yhteistyökäytännöllä on?	Nimi	Organisaatio
Lukiotuutori-toiminta	Suunnitteilla oleva käytäntö	Korkeakoulut ja lukiot	<p>Lapin yliopistolle kehitettiin 2010 ja 2011 lukiotuutoritoiminta, joka toimi aikoinaan tällä tavalla</p> <p>Yliopisto valitsi eri tiedekunnista lukiotuutoreita, joiden yhteystiedot löytyivät yliopiston sivuilta.</p> <p>Opinto-ohjaaja pyysi tarvittaessa lukiotuutorin koululleen esittelemään yliopiston opetusta sekä kertomaan opiskelusta yliopistossa.</p> <p>Lukiolaiset pystyivät myös itse ottaamaan yhteyttä lukiotuureihin ja pystyivät memenään yliopistolle kuuntelemaan eri tiedekuntien luentoja ja muita opetustapahtumia. Lukiolainen ja lukiotuutori sopivat yhdessä mitä opetusta seurattiin. Lukiotuutori opasti lukiolaisen opetuksen pariin.</p> <p>Tällä hetkellä tämä tuutoritoiminta ei toimi ihan samalla, mutta tätä lukiotuutoritoimintaa voisi kehittää eteenpäin kaikissa korkeakouluissa, Tämän kaltaista toimintaa on jo olemassa, mutta voisi miettiä enemmän miten itse lukiolaiset saataisiin vielä aktiivisemmaksi näissä yhteydenotoissa ja tutustumisissa korkeakouluihin. Ei siis vain massatapahtumia.</p>	<p>Lukiotuutoreiden avulla edistetään lukioiden ja korkeakoulujen välistä yhtydenpitoa.</p> <p>Lukiotuutoritoiminnan tavoitteena on tutustuttaa lukiolaisia , lisätä korkeakouluopiskelijien tuntemusta lukiolaisten keskuudessa, herättää kiinnostusta korkeakouluopintoja kohtaan sekä tukea lukiolaisten opiskelupaikan ja uran valintaa.</p> <p>Samalla lukiotuutoreiden avulla edistetään lukioiden ja korkeakoulujen välistä yhtydenpitoa ja tiedonkulkua yhteistyössä lukion opinto-ohjaajien kanssa.</p>	Anu Turunen	Lyseonpuiston lukio, Rovaniemi

töissä.fi -sivusto	Olemassaoleva käytäntö	Helsingin ja Jyväskylän yliopisto toteuttama palvelu, uraohjaajat tekevät yhteistyötä opojen kanssa.	Hy yhdessä Jyväskylän yliopiston kanssa on tuottanut ja ylläpitää töissä.fi palvelua, joka yliopistoista valmistuneiden uraseuranta kyselyjen tietoja hyödyntäen tarjoaa urasuunnittelua tukevaa tietoa.	Palvelu on tuotettu tukemaan myös lukiolaisten opintoala valintoja avaamalla näkymää siitä mihin eri aloilta sijoitutaan.	Rebekka	Nylund
LUTin opetuslaboratorioiden yhteiskäyttö	Suunnitteilla oleva käytäntö	Lpr lukiot, LUT	LUTin laboratorioiden hyödyntäminen lukio-opetuksessa - Fysiikka - Kemia - Opettajien koulutus laboratorioiden työturvallisuuteen - Tehtävät työt suunniteltava yhdessä - Materiaalihankinnat, jättekustannukset sovittava		Milka Luukkonen	Lappeenrannan Lyseon lukio
Tiedonhaku- ja kirjastonkäyttökoulutusta opettajille	Suunnitteilla oleva käytäntö	Lappeenrannan lukiot, LUT	Tiedekirjaston käyttökoulutus lukio-opettajille.		Milka Luukkonen	Lappeenrannan Lyseon lukio

Ystäväperhetoiminta	Suunnitteilla oleva käytäntö	Lappeenrannan lukiot	Kansainvälisille korkeakouluopisskelijoille pyritään löytämään ystäväperheitä lukiolaisten huoltajista.	Kansainvälisyys	Mika Luukkonen	Lappeenrannan Lyseon lukio
Forskningsprojekt "Musikteori i praktiken"	Olemassaoleva käytäntö	Vasa övningsskolas gymnasium, Björneborgs svenska samskolas gymnasium, Åbo Akademi, yrkeshögskolan Novia, New York University Steinhardt.	Musikläraren vid Vasa övningsskolas gymnasium blir en del av ett forskningsprojekt som knyter samman två gymnasier. Inom projektet utarbetas en musikal med gymnasiegrupper inom respektive gymnasium. Processen är föremål för forskning.	Att bygga upp och genomföra en gemensam musikal mellan två gymnasier. Att stärka svenskan i Björneborgs svenska samskolas gymnasium. Att skapa ny forskning kring musikalprojekt i skolor; att studera sambanden mellan teoretisk musikkunskap och praktiskt, hörbart musikaliskt kunnande.	Bertt Kloockars/Ulla Grantfors	Åbo Akademi/Vasa övningsskola

<p>DigiYouth-yhteistyöhanke Turun, Upsalan ja Tarton yliopistojen kanssa</p>	<p>Suunnitteilla oleva käytäntö</p>	<p>DigiYouth-hankkeessa on mukana Merikarvian lukion lisäksi Suomesta Rauman lukio. Virosta, Liettuasta ja Ruotsista on myös lukioita.</p>	<p>Yhteensä mukana on 220 nuorta neljästä maasta ja hanke kestää 3 vuotta. Merikarvian lukiossa pyörii hankkeeseen liittyen syksystä 2018 alkaen kaksi yrittäjyyskurssia.</p> <p>Ajatuksena on tuottaa 40 startup-yritystä ja tietenkin lähentää eri maiden nuoria. He työskentelevät ryhmissä pohtimassa jotain yritysidea. Nuorille on myös kolme ns. BigMeetingiä, jossa kaikki tapaavat toisensa. Keskiössä ovat digitaaliset välineet, koodaus ja yrittäminen.</p>	<p>Kts. edellinen kohta.</p>	<p>Jukka O. Mattila</p>	<p>Suomen Lähiukiyohtistys</p>
<p>Etäasiantuntija yliopistolta lukiolle</p>	<p>Olemassaoleva käytäntö</p>	<p>Sievin lukio ja yliopistotutkija (Oulun yliopisto, Helsingin yliopisto, Pyhäsalmen Maanalaisen fysiikan tutkimuskeskus, Sodankylän observatorio ja ilmatieteen laitos, ...)</p>	<p>Lukiokurssille halutaan saada lisää tietoa tai vastauksia syntyneisiin kysymyksiin, jolloin joku yliopiston tutkija on luvannut vastata kysymyksiin. Kysymyksiä on esim. laitettu yhteiselle alustalle nettiin, jonne tutkija on kirjannut vastauksensa kaikkien kurssilaisten nähtäväksi. Uusia lisäkysymyksiä saanut esittää tietenkin myös.</p>	<p>Saadaa lisää näkökulmia asioihin ja syventävää tietoa. Innostaa nuoria ihmettelemään ja kysymään asioista ja seuraamaan tieteen ja teknologian ym. kehitystä. Tällaisilla kursseilla on ollut kaiken ikäisiä lukiolaisia (jopa tulevia lukiolaisia). Opettaja luo yhteyden yliopiston tutkijaan osana kurssinsa toimintaa. Henkilökohtainen yhteys tutkijaan riittää.</p>	<p>Jukka O. Mattila</p>	<p>Suomen Lähiukiyohtistys</p>

**Lukion yhteistyö Jkl
yliopiston fysiikan,
kemian ja biologian
laitosten kanssa**Olemassaoleva
käytäntöKonneveden lukio
ja Jyväskylän
yliopisto

- Yhteistyö on pääsääntöisesti kursseihin liittyvää (fysiikka, kemia, biologia) tai yhteistyö on opetusteknologiaan liittyvää (opettajankoulutuslaitos). Kursseihin liittyvässä yhteistyössä aineenopettaja on aktiivinen toimija yliopiston kanssa. Tällöin opiskelijaryhmät vierailevat ko.laitoksella tai ko.laitoksen edustajat saapuvat lukiolle. Opiskelija ja oppilaanohjaaja toimivat aktiivisesti yliopiston kanssa silloin, kun opiskelija haluaa lisätä henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaansa yliopistokursseja. Yhteistyö opettajankoulutuslaitoksen kanssa on hallinnollista työtä, jossa tavoitteena on kehittää ja kehittyä niin, että lukion opiskelijat ja opettajat sekä opettajankoulutuslaitoksen edustajat hyötyisivät yhteistyöstä.

- Yliopistoyhteistyö pohjautuu pitkään perinteeseen, jossa Konneveden lukio on ollut yksi kehittäjälukioista Keski-Suomessa. Lukio on opettajineen toiminut aktiivisesti yliopiston kanssa monipuolistaen opetusmenetelmiä ja kehittäen opetusteknologiaa. Konneveden lukio on ollut edellä mainituille laitoksille mieluinen yhteistyökumppani. Opiskelijat voivat halutessaan valita yhteistyökurssiksi yliopiston kurssin (omalle polulle korkeakouluun), jonka käytännön järjestelyissä opiskelijoita auttaa niin aineenopettaja kuin oppilaanohjaaja yhteistyössä yliopiston yhteyshenkilön kanssa.

Yhteistyökäytäntö eri korkeakoulujen ja muiden toisen asteen toimijoiden kanssa on Konneveden lukiossa pitkä perinne. Pienen lukion elinvoimaisuus rakentuu joustavuudelle ja kyvyille tehdä yhteistyötä. Yhteistyön tekeminen on osa aineenopettajien tapaa toimia. Oppilaanohjaaja, rehtori ja opettajakunta tavoittelevat yhteistyön avulla opetusta kehittävää lukiotoimintaa, josta opiskelija hyötyy eniten. Opiskelijan näkökulmasta yhteistyö esimerkiksi yliopiston kanssa antaa esimakua siitä, miten yliopisto-opiskelu eroaa lukiossa opiskelusta. Pienen lukion kurssitarjonta on pieni, joten yhteistyön kautta mahdollistuu entistä laajempi osaaminen. Opiskelijalle yhteistyö tarkoittaa osana tiettyjä lukiokursseja, mahdollisina omina yhteistyökurssina ja teemaviikkoja.

Jukka O. Mattila

Suomen Lähieläköyhdistys

Teemaviikko ”Metsästä moneksi” osana biolukion ohjelmaa	Suunnitteilla oleva käytäntö	Konneveden kunta, Konneveden lukio, Itä-Suomen yliopiston Biotalousohjelma ja biotalouden elinkeinoelämä (valtakunnallinen ja paikallinen).	Konneveden lukio sai Opetushallitukselta ison hankerahoituksen (8/2017-8/2019) liittyen Biotalouteen ja sen tuomiin mahdollisuuksiin lukiokoulutuksessa. Tämän hankkeen myötä olemme aloittaneet yhteistyön Itä-Suomen yliopiston Joensuun kampuksen Biotalousohjelman kanssa. Lukiomme on mukana pilotoimassa lukiolaisille rakennettua 1 opintopisteen Metsästä moneksi -kurssia, jossa yhdistetään biotalousalan koulutuksen ja biotalousalan toimijoiden (elinkeinoelämä) tarpeita. Yhteistyö mahdollistaa vierailut mm. MetsäGroupin Äänekosken biotuotetehtaalle. Tavoitteena on lisätä opiskelijoiden tietoisuutta biotalousalasta ja sen tulevaisuuden mahdollisuuksista. Yhteistyö tuo paikalliset biotalousalan toimijat/yrittäjät lähemmäksi lukion toimintaa. Lukio ja paikalliset yrittäjät aloittavat syksyllä 2018 kummiyritystoiminnan, jonka avulla mahdollistuu lukiolaisten tutustuminen työelämäänsä osana lukio-opintoja.	Yhteistyö aloitetaan hankerahalla, mutta tavoitteena on, että siitä muodostuu käytäntö, joka monipuolistaa lukiolaisten näkemystä opiskelusta yliopistossa. Yhteistyön tavoitteena on tuoda esille biotalousalan moniulotteisuutta. Yhteistyön avulla annetaan lukion opiskelijoille ajatuksia yrittäjyydestä sekä luonnon monimuotoisuudesta. Metsästä moneksi -kurssi on yksittäinen yhteistyökurssi. Kurssin lisäksi biotalousalaa esitellään opiskelijoille erilaisten vierailijoiden ja vierailujen avulla. Lukiossa syksyllä 2018 alkava kummiyritystoiminnan tavoitteena on lisätä yhteistyötä lukion ja paikallisten biotalousalan toimijoiden kesken.	Jukka O. Mattila	Suomen Lähiukioidistys
Lukion yrittäjyyskurssien yhteisprojektit Karelia-amk:n tiimiakatemiaan kanssa	Olemassaoleva käytäntö	Pyhäselän lukio ja Karelia-ammattikorkeakoulu	Käytännöt ovat vasta muovautumassa. Lukion yrittäjyys-yhteysopettajan ja Karelia AMK opettajien välillä säännöllinen sähköpostiviestien vaihto ja yhteiset kokoontumiset syksyin ja kevään.	Opiskelijat voivat tutustua opintomahdollisuuksiin ja ammattikorkeakoulun toimintaan	Jukka O. Mattila	Suomen Lähiukioidistys
Ensiavun alkeet	Olemassaoleva käytäntö	Savonia ammattikorkeakoulu ja lisalmen lyseo	Ammattikorkeakoulun sairaanhoitajaopiskelijat pitävät lukion opiskelijoille ensiavun alkeet -kurssin. Lukion opiskelijat saavat kurssisuorituksesta 1/2 kurssimerkinnän. Lukion opiskelijat voivat suorittaa valinnaisen kurssin. Ammattikorkeakoulun opiskelijat saavat hyödyn omiin opintoihinsa ja lukiolaisetkin saavat puolikkaan kurssisuorituksen.	Uudenlaisen yhteistyökuvion kokeilu.	Juha Hieta	Iisalmen lyseo

IH/OKM/KTPO 15.8.2018

			<p>Yhteistyökäytäntö vaatii jonkin verran yhteistyötä opettajien välillä sekä ammattikorkeakoululla että lukiolla. Ylimääräisiä taloudellisia voimavaroja ei kuitenkaan tarvita.</p>			
--	--	--	--	--	--	--